

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VÁRNAY ELEMÉR

AZ ORSZÁG NÉPE ÜNNEPLI ÖFENSÉGE MIHAI NAGYVAJDÁT

Éljen a nemzet reménysége, a királyi ivadék!

Királyi szavak a királyi sarjhoz:

„Szeretett Mihaion, ma, a hegyivadászok ezredébe való belépésed alkalmával olyan tény előtt állsz, amely megfelel a mi uralkodóházunk hagyományainak. Őseink úgy gondolták — és helyesen gondolták — hogy fiaiknak a hadseregbe való korai bevezetése által szorosabbá tessék a Közöttük és a nemzet közötti kapcsolatot. A hadsereg az államnak az a szervezete, amely a legkövetkezőbb egyenlőséget jelenti. Nem az jelent sokat életedben, hogy honnan indultál el, hanem az, ahova érdemeid és törekvéseid révén eljutottál.“

Fejedelmi szavak:

„Ujra egy boldog pillanat, amikor megköszönhetem Felsőgednek, hogy iskola társaim és országúr társaim körében a legcélravezetőbb eszközök segítségével elnyerhetem azt a kiképzést és tudást, amelyet minden állampolgárnak el kell sajátítania.“

A bölcs királyfi

„Mihai nagyvajda, a fiatal és bölcs királyfi“, — ezek azok a jelzők, amelyekkel a trónörökös jellemét a legjobban vissza lehet tükrözteni. A trónörökös kíváncsi természetű, természetesen olyan értelemben, melynek tárgyát a tudományok és emberi dolgok iránti érdeklődése képezi. Ugyanugy érdeklődik a jelen történései, mint a mult eseményei iránt is. A mult századok történelmét éppen olyan buzgón olvassa, mint a jelenkor történelmét. Természetes, hogy a mult eseményei közül különösképpen érdeklik azok, amelyek a román nemzet multjával és ősei tetteivel vannak kapcsolatban. Éppen ezért a szünetekben állandóan utazik, hogy a helyszínen tanulmányozza a román nemzet történelmi emlékeit. Ott látjuk Hátszegen, ahol 150 társa kíséretében a Horia emlékére emelt mű előtt áll elgondolkodva az ősök multbeli hőstettein.

A diákság ünnepe

Az ország lakossága kedden, november 8-án ünnepli Mihai nagyvajda trónörökös nevenapját. Ezen a napon az iskolákban szünetel a tanítás és az ifjúság a tanáraik irányítása mellett az egész napot Mihai nagyvajda emlékének szenteli. Ez alkalomból írta Radulescu Motru egyetemi tanár, a Román Akadémia tagja, a következőket:

— Akárhányszor, ilyen ünnepélyes alkalmakkor gondolatom Mihai nagyvajdához száll, eszembe jut a régi költő: „Magnae Spes Altera Romae“ kezdetű verse. A nagyvajda előttem Nagyromániának újabb reménysége. Uralkodóházunknak szent hivatása az ország függetlensége, a nemzet öntudatra való ébresztése.

Anglia ünnepelte a trónörökös

VI. György angol király koronázása alkalmával Mihai nagyvajda képviselte a román uralkodóházat. Az angol lapok és képeslapok képekben és hazabos cikkekben foglalkoztak Románia trónörökösének személyiségével. Az egyik

újságíró a következő szép szavakban adott kifejezést csodálatának és hódolatának: — „Olyan szép, hogy szinte sajnálod, hogy herceg és nem egy olyan ifju, akihez bátran közeledhetsz, hogy megsimogasd, megcsókold.“

Az angol közönség nagyon fukar az érzelim nyilvánítása terén. Ezuttal azonban a szinte hidegnek vélt angol közönség is elragadtatva beszélt sokáig Mihai nagyvajdáról, Románia trónörököséről. A trónörökös személyében ez a közvélemény nemcsak ünnepi résztvevőt látott, hanem ifjút, aki lelkileg igen közel áll az angol

Mihai nagyvajdát ott látjuk a szegény módok között, akik tiszteletteljes hódolattal veszik körül. Ott látjuk, amint elhunyt osztálytársa koporsója mellett fájdalmas könnyeket ont. Másik helyen nemzeti viseletben jelenik meg és mint szereplő vesz részt az egyik népsziműben. Ahol elhalad, igyekszik mindenütt segíteni és támogatást nyújtani a gyámoltalanok és elhagyottaknak.

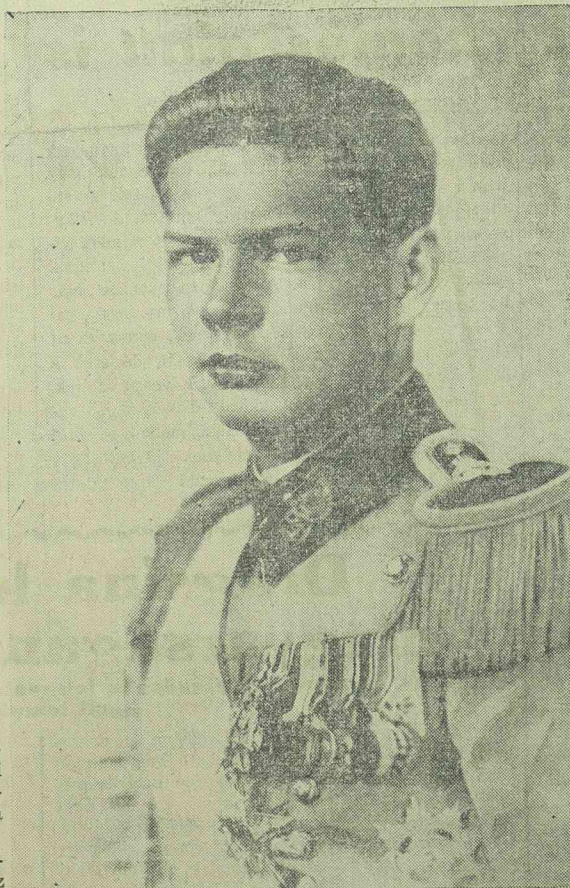
— **Öfensége nem egyszer ragad fejszét** — írja Sidorovici őrnagy „Egy királyfi életéből“ című könyvében — és segítkezik a fadöntésnél, amelyből azután társaival együtt a szükséges javításokat végzik el. Szorgalmas gazdaként dolgozik, aki azonnal észreveszi a hibát, amelyet azonnal igyekszik kiküszöbölni és megjavítani.“

Ma pedig az ország népe szeretettel veszi körül a trónörökös és a legmélyebb hódolattal üdvözlöi és tolmácsolja jókívánásait

A királyfi tanuló társai között

Kellemes, rokonszenves, vonzó fiatalember. Jó barát és kitünő bajtárs. Ezt leginkább azok a diákok tapasztalták, akik vele együtt tanultak. Felsőes apja a királyi palotában külön iskola-osztályt létesített, ahol fia tanult. Erről az iskoláról valóban elmondható, hogy egyedülálló a maga nemében. A királyfi mellett a padban egyszerű fiúk is ültek, az uralkodó azt akarta, hogy a trónörökös már egészen fiatalon megismerje a népet, mert, aki majd egyszer a trónra fog ülni, annak testben és lélekben össze kell fornia népével. De a király gondoskodása és előrelátása még tovább terjedt. Romániában nemcsak románok laktak, hanem kisebbségi népek is. Károly király kiválasztott egy-egy magyar, német, orosz és bolgár fiút, akik beiratkoztak az intézetbe, ott laktak a királyi palotában és együtt tanultak a trónörökösrel. Mihály nagyvajda így már zsenge ifjúságában megtanulta ismerni azoknak a nemzeteknek a fiait, akik felett egykor majd uralkodni fog. Magyar tanuló társa több évig egy marosvásárhelyi református lelkész-tanár fia volt, törzsgyökeres magyar gyerek, eleven eszű, vidám, kedves fiú, akivel a fiatal herceg meleg barátságot kötött és keveset magyarul is tanult tőle. A trónörökös a marosvásárhelyi Kovács Ivánon keresztül bizonyára megszerette a Romániában élő magyar népet.

Tanárai feljegyezték róla, hogy az iskolában nem ő volt a legjobb tanuló. Szorgalmas, igyekvő diák, a feladatokat könnyen megtanulta, feleletei is mindenben kielégítőek, de voltak, akik többet tudtak nála, vagy pontosabban dolgozták fel a tananyagot. A király szigorú utasítására a tanárok nem kedveztek a trónvárományosának, hanem igazságosan osztályozták. Csakis ennek a helyes nevelésnek köszönhető, hogy Mihály nagyvajda nem elkényeztetett királyi herceg.

néphez. Az angol nép embert és herceget látott a trónörökösben. Amikor még gyermek volt és mégis milyen nagy önbizalommal és nemzeti öntudattal képviselte országát Nyugaton. Brüsszelben ugyanazzal a szeretettel fogadták, mint az angol fővárosban. Varsóban, ahova a lengyel köztársasági elnök meghívására királyi atyjával látogatott el, egyszeriben meghódította a lengyel nép szívét. Mindenütt, ahol mint magánember, vagy mint országga képviselője járt, zongó szeretettel fogadták és vették körül.

A SZERENCSE T
LENSEGEK ALMA
ELOSZLOTT A
NEMZETKOZI
HELYZET TISZTA
ZODASAVÁL
Most helyét a

MILLIÓK ALMA
foglalta el.
Az Állami Sorsjáték sors-
jegyével, amelyet a
MERCUR elárúsító helyei-
nél vásárolt, november
15.-én meggazdagodhatik,
a 4 egyenként 6 MILLIÓS,
a 70 egyenként 1 MILLIÓS,
vagy a számtalan 200.000
és 100.000 leies nyere-
mények egyike révén.

MERCUR

HELYI - CIM TEMESVÁRI BANK

A régi gerinc feszül az új köntös alatt is

Uj köntösben lépünk olvasgunk elé, de az új köntösben is a régi szeretettel dobog szivünk, a régi megbecsüléssel mesterségünk iránt szolgáljuk a közérdeket, a régi megbízhatósággal szűrjük át lelkiismeretünk retortáin a beérkező hiranyagot, a régi pontossággal számolunk be minden eseményéről a mai zaklatott világnak: a régi gerinc feszül az új köntös alatt is. Uj alakban, de belső tartalmában megnövekedve, bővülve igyekszünk fokozott mértékben eleget tenni azon felelősségteljes feladatnak, melynek elvégzését magunkra vállaltuk. Tisztában vagyunk azokkal a nehézségekkel, melyekkel a Ma ujságírókrónikásának meg kell küzdenie, de amint igyekezünk ezeket a nehézségeket leküzdeni a multban, ugyanugy fogunk harcolni a jövőben is, hogy minden, munkánk elé tornyosuló, akadályokon keresztül is hiven és tárgyilagosan adjunk hírt minden közérdeklődésre számotartó eseményről.

Ma egy-egy nap történéseiben több fontos, létérdekeinket érintő esemény zsufolodik össze, mint a világháborúelőtti boldog békeesztendőktől évtizedei alatt. Akkor államnak, nemzetnek, egyesnek egyaránt világosan ki volt jelölve élete útja, a történelem hullámai nyugodt egyhangúsággal hőmpolyogtek medrükben és előre kiszámítható volt az események hatása életünkre. A mai nemzedék már elképzelni sem tudja, hogy mit jelentett az egészséges, termékeny unalom, amikor szenáció volt egy-egy kiemelkedő irodalmi esemény és heteken át borzongtak az emberek milliói a Titanic elsüllyedésén vagy a kalábriai földrengés áldozatainak szomorú sorsán. Akkor az emberi szolidaritás még lelki együttérzésben nyilvánult, ma ezt a lelki együvértartozást politikai szövetségek hinarja fonta be fojtogató ölelésével és a fátokéleti vagy spanyol háború véres eseményei egy kézlegyintés erejéig sem igaztják a kortársakat. Más volt a világ folyása, más volt az emberek lelki berendezkedése és így más volt az ujságírás is. A napilapok tükrözik vissza leghívebben egy-egy kor szak jellegzetességeit. Ha kései utódaink majd valamikori a mai ujságok alapján akarják megrajzolni a mostani események oknyomozó történetét, az eredmény nagyon lesújtó lesz az egész emberi társadalomra.

Egy letűnő és egy reánk virradó új kornak hártármegyén állunk és míg a letűnő idők már nem mutatnak irányt, az új kor homályába viszont még nem világít bele az a fázos, mely a cél felé vezető utat jelezheint. Forr és kavargó minden. A világszemléleti harcok zaja átszopt az élet minden viszonylatára és ebben a zajban sokszor elvész az igazi emberiség halk szava. A távolban azonban már harsan az új élet himnusza, szakadozott foszlányai el-elérnek hozzánk, egyesek már érzik ennek az új életnek, ennek az új kornak ritmusát, de ezek a kiválasztottak kevesen vannak még. Kevesen vannak, de kemény akaratúval, szilárd eltökéltséggel vezetik a bennük hívókat az új felé, melyet egyedül udvözítőnek hisznek, de amelynek járhatóságát mindannyiunk érdekében a jövőnd tapasztalatai lesznek hivatottak igazolni.

Dragsina katolikus magyarságának ünnepe

Pacha Agoston megyéspüspök felszentelte a hívek áldozatkészségéből emelt templomot

Temesvár, november 7. Dragsina temesmegyei falu hatszáz főnyl római katolikus magyarsága örömnünetet ül. Pacha Agoston megyéspüspök felszentelte a templomot, amelyet nagy áldozatkészséggel építettek meg. A püspököt elkísérte Dragsinára Rech K. Géza apátplébános, központi esperes, Lindner Vendelin bakovai plébános, akiknek Dragsina a fiókegyháza és Heber János püspöki titkár. A Katolikus Népszövetség részéről megjelent Marzy Mihály elnök és Risztics György dr. ügyész, a hatóságok részéről pedig Duica Ion járási főszolgabíró, továbbá Chvalibog Gyula hatótal és Duckarn Mátyás nagykeverési körjegyző. A püspököt a község határában lovasbandérium fogadta és autóját a templomig kísérte, ahol három diadalkapu állott. Az érkező püspököt egy másútan köszöntötték Duica Ion főszolgabíró, Szőnyi Pál egyházközségi alelnök, Vucovan Ion községi bíró, Buliga Ioan görög keleti esperes. Lakatos Klári és Kovács Rozi hat éves lánykák verssel és virággal fogadták a templom bejáratánál a

Vannak tévedések itt és vannak elisklások ott, tüzes szikrák pattannak az összecsapások nyomán, lángok gyulnak a lelkekben, de ebben a tűzben tisztulnak meg az új életigék, melyek evangéliumi sors-kijelöléssel végják az új élet új csapásait egyesek, nemzetek és országok számára. És ha az egyén nem lehet néma, részvétlen szemlélő ennek a harcnak, vajjon maradhat-e az az ujságíró? A vallomások és vállalások komoly idején, amikor mindenkinek szüksége van hitre, becsülésre és meggyőződésre, amikor senki sem játszhatja az „előkelő idegen” kényelmes szerepét, amikor nem lehet és nem szabad saját felelősségünket más vállaira hártítani, amikor szint kell vallani, — az ujságíró a maga napokénti kiállásával fokozott felelősséggel vesz részt a küzdelemben. Mert az ujságíró nem egyszerű szemlélője, nem gépies krónikás, nemcsak névtelen katonája a harcnak, hanem írórtársaival egyetemben a társadalom élcsapatát alkotja.

Az ujságíró minden gondolata a legnagyobb nyilvánosság előtt születik és jelentkezik, le nem tagadhatja, utólag meg nem másíthatja, mint ebben a tekintetben szerencsésebb küzdőtársai, akiknek elszálló szavai az idők változásai közepette szintén változtatják színüket. Az ujságírónak vállalni kell minden leirt szó felelősségét, minden következményét mindennapi vallomásának. A megnehezített viszonyok közepette és az irányítottság folytán nem mindig kialakulhat gondolatkövetésnek korszakában többszörös figyelemre és hatványozott gondosságra van szükség. Mert könnyebb vezetetni, mint vezetni. Nekünk köteleységünk a vezetés is. A számunkra lehetséges keretek között, továbbra is vezetni akarjuk, az események jelentőségére való reámutatással irányítani a magyar nemzetkisebbségi közvéleményt. Világító fákllya akarunk lenni azon az uton, mely a romániai magyarság számára járható. Ha göröngyös ez az ut, ha akadályok tornyosulnak, mi leszünk azok, akik segítenek elhárítani az akadályokat és elsimitani a göröngyöket.

Vezérő eszménk a keresztény világszemlélet lesz ezután is és a romániai magyarság kollektivitásának szolgálata. Ez volt programunk a multban és ez marad célkitűzésünk a jövőben is. Ugy érezzük, hogy a letűnő másfél évtized, mióta a Dél-Kelet ennek az ügynek a szolgálatában áll, nem múlt el hiába a magunk részéről sem. Sok kemény küzdelmet vívtunk, sok, sokszor fájó, belső harcot harcoltunk, a megmértés és szándékos rosszakarát néha már-már lankadóvá tette akaratunkat, de ma büszkén és megelégedéssel tekinthetünk vissza a megtett utra, mert látjuk ennek a harcnak a gyümölcsét; ma már egybeforrott a bánásgyi magyarság, mikor a keresztény, nemzetkisebbségi vonatkozásban töretlenül magyar, eszmét valja célkitűzéseit gerincének és minden további életküzdelme alapjának. Ezt valljuk, ezt hirdetjük soha nem lankadó kintartással a jövőben is, az új köntösben is. Hiszünk, hogy régi olvasóink tábora, mely oly hűségesen kintartott mellettünk eddig és erősített a harcban, növekedni fog újabb seregekkel most, hogy a régi előfizetési áron hetenkint egyszer tizenhat, kétszer tíz és háromszor tizenkét oldalon jelenünk meg.

főpapot. Azután megkezdődött a templom felszentelése, amely ünnepegen

nemcsak a magyar hívők, hanem a község román és német lakossága is teljes számban résztvevett.

Az új templomban Pacha Agoston püspök mondta el fényes papi segédlettel az első szentmisét, majd prédikációt tartott, amelyben buzdította a hallgatókat az új templom szorgalmas látogatására. Azután felszentelte a Katolikus Népszövetség által adományozott tizenegyz keresztuti képet, amelyek előtt nyomban megtartották az első tájtatosságot.

Istentisztelet után a papság és a község zene mellett az iskola udvarára vonult, ahol Gacsiczky G. egyházközségi gondnok köszönetet mondott a püspöknek és mindazoknak, akik az új templom megépítését lehetővé tették. A templomszentelésre Bakováról, Bázosról és Ötvösdről római katolikus, Temeshidegrutról pedig görög katolikus hívek jöttek népes körmenetekben.

Saját fogunkkal fizetjük meg,
ha csekélyebb értékű fogápolószert használunk. Milliók ápolják fogukat Chlorodonttal, amely rég bevált kiváló minőségének köszöni jó hírét.

Chlorodont - fogpaszta

Megszállták a magyar csapatok a harmadik zónát

Holnap ülést tart a magyar képviselőház és beterjesztik a felvidéki területek átcsatolásáról szóló törvényjavaslatot

Horthy kormányzó Komáromban

Budapest, november 7. A Magyarországnak itélt felvidéki területek megszállása vasárnap egész napon át folytatódott és mindenütt a legnagyobb rendben történt. A magyar honvédsereg csapatok megszállták a Csallóközt, Komárom városát, majd nyugatról délkelet felé haladva Kiszántal, Bácsfa, Tárnok, Dunaszerdahely helységeket. Innen tovább húzódva Magyarország birtokba vette a dunaszerdahelyi vasút északi szegélyét, a komáromi vasutvonalat Apácaig Ekcs, Szilas, Turiszkállás és Keszegfalva helységeket, innen a Nyitra torkolatáig mentek megállították Hetény, Marcalháza, Muzsla, Elbed, Párkány, Seléd falvakat, illetve ezek területét. A Sátoraljujhely körzetben a várostól délkeletre a trianoni határ és a Bodrog metszéspontjáig eső területeket az itt levő községekkel együtt, azután Batyán, Kistárkány területeket vették birtokba. Bereg megyében a beregszászi utig fekvő területen megszállták a honvédek Macsola és Mezőgecsér falvakat és azok vidékét. A bevonuló katonákat a lakosság mindenütt nagy lelkesedéssel fogadta.

HORTHY MIKLÓS KOMÁROMBAN

Vasárnap délután fél négy órakor Horthy Miklós Magyarország kormányzója a csapatok élén ünnepélyes külsőségek között bevonult Komárom városába. Az államfőt a város polgármestere fogadta és beszéddel üdvözölte, amelyre a kormányzó lelkes bűzdítő beszéddel felelt.

A város lakossága hatalmas tömegben lepté el az utvonalat, amelyen Horthy Miklós és kísérete elhaladt.

Párkány községbe a megszálló csapatok élén József főherceg tábornagy, a világháború hősi hadvezére vonult. Az agg főherceget a lakosság szintén kitörő örömmel fogadta.

A MAGYAROK ÁTVETTÉK A CSALLÓKÖZT

Komárom, november 7. A magyar honvédsereg csapatok az egész Csallóközt a Pozsony körüli öt kilométeres sáv kivételével elfoglalták. Nyugaton Somorja, Uzsor, Béke, Olga községek határvonalán állanak a csapatok. A Nyitra folyó mentén Ogyalig jutottak el, majd tovább vonultak és a délután folyamán Labotában, Derbetében, Szob és Főr községbe. A komáromi várban több magyar és tót pette. A magyar honvédek mindenféle újságíró csapatok követik, és az újságírók színes helyszíni riportokban számolnak be lapjaiknak a lelkes fogadtatásról. Minden községben új uccatáblákat helyeztek el és minden község főuccáját Horthy Miklós kormányzóról keresztelték el. Ma délután Jaross Andor dr. képviselő is megérkezett a felvidéki községekben. A komáromi várban több magyar és tót cseh uniformisban öltözött katonát találtak, akik a várban elrejtőztek és csak a magyar csapatok bevonulása után bujtak elő. A Hangya Szövetkezet élelmiszert szállító gépkocsiait a lakosság örömjungással fogadta.

Komáromban különösen nagy örömet kellett, hogy a városban a magyar királyi dohányjövédék cikkeket is árusítani kezdték.

A MAGYAR CSAPATOK ROZSNYÓ FELE ELŐREHALADTAK

Budapest, november 7. A magyar csapatok hétfőn reggel Sajószentpéteren át indultak a határ felé és azt a Bodva közelében lépték át, majd a Hármast utra mentek. Kedden reggel szabad lesz az ut Rozsnyó felé. A magyar csapatok a Dumától északra eső részben elfoglalták Kutor, Somorja, Béke, Vajas-Vata és Béla-Vata vonal által bezárt területeket, majd innen északra-kelet irányban haladtak tovább és a Guta-Bagota, Perbete, Fűr, Német Szőgyén, Bart, Bény,

Még e héten megszavazzák a felvidék átcsatolására vonatkozó magyar törvényeket

Budapesti jelentés szerint ma délután 5 órakor Kornis Gyula képviselőházi elnök vezetése mellett pártközi értekezletet tartottak, a melyen a Felvidék visszacsatolásával kapcsolatban szükségessé vált intézkedések képviselői lefolytatásának rendjét beszélték meg. A törvényjavaslatok tárgyalása a következőképpen alakul. Kedden délelőtt 10 órakor a kormány-párt tart értekezletet, amelyen Imrédy miniszterelnök ismerteti törvényjavaslatait. Délben 12 órakor ülést tart a képviselőház, amelyen a kormány benyújtja a törvényjavaslatokat. Ezeket a törvényjavaslatokat mindjárt kiadják a bizottságoknak, amelyek délután megtartják az üléseit és csütörtökön a magyar képviselőház újabb ülést tart, amelyben már valószínűleg elfogadják a törvényjavaslatokat. Ugyan aznap a felsőház is lefolytatja a javaslatot. Számítanak arra, hogy a törvényjavaslatok tekintettel az ügy sürgősségére, még e hét végén jóváhagyás végett a kormányzó elé kerül.

SZAKIT A NEMZETKÖZI KAPCSOLATOKKAL A MAGYAR SZOCIALISTA PÁRT

A magyar politikai körökben az a hír terjedt el, hogy a szociáldemokrata párt tekintettel a legújabb eseményekre és a belpolitikai helyzet változásaival kapcsolatban, nemzeti alapokra helyezkedik, megszakítja nemzetközi kapcsolatait és külföldi összeköttetéseit ilyen szellemen igyekszik felhasználni.

MEGSZÜNİK A SZLOVÁKIAI SZOCIALISTA PÁRT

A legtöbb szlovák párt már eddig is lecsatlakozott a szlovák néppárthoz. Egyedül a volt szocialista párt nem csatlakozott és nem hajlandó részt venni a mozgalomban, miután ennek vezetősége elhatározta, hogy a pártot feloszlatja és nemzeti munkaspárttá alakul át, amely

Kis Keszi és Tölgyes vonal által bezárt területekre vonultak be. A Bodvától északra eső részben a Gomba-Szög-Szilicei utig és Tornáig haladnak előre.

MINDENKI MARADJON A HELYÉN

Eszterházy János gróf, a Szlovákiában maradt magyarság kisebbségi vezére, az Uj Hírek című Pozsonyban megjelenő lapban felhívást intézett a szlovákiai magyarsághoz. Kéri, hogy mindenki maradjon a helyén, ahová a sors állította és legyen továbbra is hű tagja a megkisebbedett magyar családnak. Bizik abban, hogy a magyarok és szlovákok teljesen megértik egymást, amit az is lehetővé tesz, hogy

mindkét nép a keresztény nemzeti gondolatot képviselő politikai hivatásra.

A Magyarországhoz kerülő szlovákok közül senki se aggódjék, mert a magyar kormány mindig tiszteletben fogja tartani a szlovákok jogait. Bizik abban, hogy a szlovák kormány hasonló bánásmódot tanúsít a szlovákiai magyarok iránt. A pozsonyi, nyitrai, nagyszöllősi és a többi magyar nyelvű területek részére a döntőbírósi megállapodás különleges jogokat biztosít. Végül hangsúlyozza a kiáltvány, hogy a szlovákiai magyarság sziklaszilárdan áll a jog, törvényesség és igazság mellett.

azonban szintén ellenzéki magatartást tanúsít a mostani kormányzattal szemben.

AZ OLASZ KIRÁLY ÉS MUSSOLINI TÁVIRATA A MAGYAR KORMÁNYHOZ

Horthy Miklós Magyarország kormányzója táviratot intézett III. Viktor Emánuel királyhoz és Mussolini olasz miniszterelnökhöz, amelyekben köszönetét fejezte ki Olaszországnak azért a sikeres közreműködésért. Az olasz király és a Duce melegen táviratban válaszoltak a magyar kormányzó üdvözlő táviratára.

HELYT CIMA

Központi Bank

I. ker., Str. Alba Iulia 9. Tel. 15-14.

Hitler: Miénk a világ legerősebb hadserege...

A francia gyarmatügyi miniszter erős gyarmati hadsereg szervezéséről

A müncheni érsek újabb támadása

Berlin, november 7. A nemzeti szocialista párt thüringiai körzetének weimari naggyűlésén vasárnap 100 ezer főnyi tömeg jelenlétében Hitler kancellár beszédet mondott:

— Ma megállapíthatjuk, hogy valóban csoda történt és példanélküli nagy munkáért megkaptuk a minket méltóan megillető ellenértéket. A nemzetközi ideálok helyébe, amelyek magukba foglalták a Népszövetséget, a nemzetközi törvényeket stb., a nemzeti szocialisták egy ideált iktattak be és ez a német nép volt. A mi pártunk minden díszetét megérdemel, mert

30—40 év múlva senki sem fog emlékezni arra, hogy valaha másképpen volt Németország megszervezve, mint ma.

Miénk a világ legerősebb és legjobb hadserege.

Mint a békét szerető ember gondom volt rá, hogy ilyen nagy hadsereggel rendelkezünk, mert ez meggyőzi a világ népeit a népe szükségességéről. Kívánjuk a nyugalmat és a munka jogát a német nép számára. Készen állunk a felelősségre, de ez csak akkor történhet meg ma a rágalmaszó hadi aratokat is beszűn etik. Amíg ez meg nem történik, arról szó sem lehet.

A FRANCIA GYARMATÜGYI MINISZTER HATÓDAS BESZÉDE

Páris, november 7. Mandel gyarmatügyi miniszter tegnap egy ünnepségen hatalmas beszédet mondott. A francia nép egységére apált és kijelentette, hogy az egység francia nemzetiségű győzelem. Majd a francia gyarmatügyi politikáról beszélt és a következőket mondotta:

— Franciországbán és a francia gyarmatokon minden polgár egyenlő. Nem ismerünk sem fajt, sem nemzeti megkülönböztetést. Akár fehér, akár sötétbőrű legyen is valaki, mindenki egyformán francia állampolgár és egyforma jogokkal rendelkezik. Az egyenlőség elvének ez a létkéletes alkalmazása magyarázza az az őszine hátsókat, amellyel a francia gyarmatok minden lakosa az anyaország iránt viselkedik. Ne feledjük el, hogy a világháború idején a francia gyarmatok győzelmét példáját adták ragaszkodásnak és áldozatkészségnek. A világháborúban a francia gyarmatok sok százezer ka-

Ujra kalapot vásárolsz?

- Hát te újra játszol a sorsjátékon?
- A kettő nem ugyanaz!

A

DACIA

eláruló helyeinél vásárolt sorsjeggyel bizonyosan milliomos lesz.

November 15.-én, December 15. én, Január 15.-én és Február 15.-én lesznek a XVIII. sorsjáték húzásai.

Katolikus Otthon felszentelése Buziáson

Buziás, november 7. Buziáson nagy ünnepség keretében ment végbe a Katolikus Otthon felszentelése. A felszentelést gádi Kayser Lajos nagyprépost, pápai kamarás, a község szülötte végezte, akit elkísért Temesvárról Fodor József központi pap és Heyer Gyula káplán. Dél előtt fél tízkor Kayser Lajos nagyprépost nagy papi segédlettel főpapi misét mondott. Mise után a pápás vezetésével a hívek körmenetben vonultak a Katolikus Otthonba, ahol Muzár Antal plébános magyar- és németnyelven üdvözölte a megjelenteket és kérte a nagyprépostot a felszentelési szertartás végzésére.

A felszentelés után az egyházközség, a templomi énekkar és a Katolikus Népszövetség együttes ünnepi ülést tartott az új otthon nagytermében. A templomi énekkar után Arvay Dezső elszavalta Kubán Endre verses köszöntőjét, majd Heyer Gyula káplán németül beszélt az ifjuság feladatairól. Bartl Ferenc német szavazata után a község élvezte a Wannemacher-vonónégyes játékát, majd Fodor József központi pap beszélt magyarul. Hangoztatta, hogy

a keresztény kultúra nem a gyűlöletet keresi és azt, ami a lelkeket elválasztja, hanem a békét és az együttműködést keresi.

Szavait Eötvös József szavaival fejezte be, hogy boldog az, aki fátylaként másoknak világít és melegét ad. Legyenek mindazok, akik a Katolikus Otthont látogatják, ilyenek és igyekezzenek másoknak fényt és melegét adni. Kamenszky Béla és Blüchel Margit Cserny Rózsának egy-egy alkalmi versét szavalták, majd a vegyeskar zenekisérettel énekeltek. Az ünnepség Kayser Lajos nagyprépost buzdító szavaival és a királyhimnusz elenekelésével ért véget. Az összes énekeket Tuskan Gyula tanító tanította be és vezényelte. Az ünnepély sikeres rendezése Muzár Antal plébános és Brach Józsefnek, a Katolikus Népszövetség buzai tagozati elnökének munkája volt.

Délben a buzai Gyógyfürdő-vendéglőben nyolcvan terítékes bankett volt. az első felköszöntőt Kayser Lajos nagyprépost mondotta, aki lendületes szavak kíséretében a pápára és öfelsege II. Carol királyra üritette poharát. Muzár Antal plébános Kayser nagyprépostot köszöntötte fel.

Délután ünnepi vacsernye volt, majd az új Katolikus Otthonban gyűltek a hívek sörakozásra.

Az ünnepségen résztvett a község minden nemzetiségű és vallású lakossága.

Ott volt Ghilezan görög keleti főesperes, Borea dr. főorvos, községi bíró, Duica Ion főszolgabíró és sokan mások. Este tánc volt.

Uj református templomot kapott Boksánybánya

Boksánybánya, november 7. Boksánybányán vasárnap szentelték fel az újonnan épült református templomot és annak harangjait. A felszentelést, a melyre nemcsak a boksánybányai reformátusok gyűltek össze, hanem nagy számban eljöttek a resicai, füzesi és a szörényokiban élő hittestvérek, Csernák Béla nagyváradi lelkész, egyházkörei vezetője végezte. Az ünnepség délelőtt fél tizenegy órakor a hívek énekelve kezdődött, amely után Nemes Elemér lugosi esperes bibliát olvasott és imádkozott. Csernák Béla mondotta el aztán a gondolatokban gazdag, nagyhatású felszentelési beszéde; és az imát, amelyben Isten segedeimét kérte a templom látogatóira. Záróéneket a Keresztény József resicai lelkész, a boksánybányai reformátusok leiki gondozója olvasta fel a templomépítés történetét. Végül különböző üdvözlések következtek. Félegykor társas ebéd volt. Délután három órakor az új templomban műsoros vallásos ünnepély volt. Ezen közreműködtek Streleczy Sándor klopódiai és Nits István ujksodai lelkészek, Szathmáry Lajos dr. egyházmegyei főgondnok, Jenőffy Miklósné, Faragó Ferencné, Makszin Judit, Majsay Anna, Szanyi Baba és a resicai református vegyeskar.

HOTEL RIO

BUDAPESTEN VII. Kert. uca 6 sz.

(Pátria-kávéház mögöt)

932-ban eső

Hideg-meleg folyóvíz. Ragyogó tisztaság.

Mérsékelt árak

más jog nincsen, mint az, ami a német faj erején nyugszik.

A Le Journal szerint Hitler olyan beszédet mondott, amely gondolkodóba kell, hogy ejtse azokat az optimistákat is, akik München után azt képzelték, hogy elérkezett az általános megegyezés ideje. A már fennálló nehézségek és megoldásra váró kérdések nagy száma és tévedés volna azt hinni, hogy ezeket elsőként lehetne.

Az Action Française megalapítja, hogy Hitler úgy kezelte Churchillt, mint személyes ellenségét. Azt képzeli, hogy ha ilyen támadásokat intéz egy brit államférfi ellen, akkor meg tudja akadályozni annak kormányrajutását. Számítása azonban téves lesz, mert

az angolok nem szokták megengedni, hogy rátkáljanak nekik.

FAULHABER BIBOROS BÉRALATA A NEMZETI SZOCIALIZMUSRÓL

Münchenből jelenik, hogy Faulhaber kardinalis a legnagyobb szigorúsággal kritizálta a nemzeti szocialista eszméket, amelyek a krisztusi gondolatot kiélezi az ellenéteket. Rámutatott arra, hogy az állampolgári kötelezők mellett egy fensőbb kötelező is létezik: az Isten iránti kötelezőség.

Az emberszeretet megható ünnepe

A Patronázs Egyesület új otthonának ünnepélyes felavatása

Az erkölcsi veszélynek kitétt gyermekek segélykiáltása hívta életre az egyesületet. **Marta Alexandru dr. királyi helytartó fizezer leit adományozott a nemes célra**

Temesvár, november 7. A józsefvárosi Pop de Basesti uca környékének lakossága jól ismeri ennek az ucnának 23. számú házat. Valamikor ovoda volt az épületben és kisgyermek vidám haneurozásától, énekétől volt hangos az udvar és a sok terem. Jó néhány év előtt itt készítettek elő az apróságokat az iskolára és ebben a házban tanultak meg Istenhez fohászolni. Most ismét nemes és emberbaráti munka folyik a termekben, amelyekben a **temesvári Patronázs Egyesület erkölcsnevelő gyakorlati kiképző intézete nyert elhelyezést.**

Az erkölcsileg elhagyott és rossz utra tévedt tizenhárom fiút nevelik ebben az otthonban a jó és hasznos életre. Az egyszerű külsejű és a többi háztól semmiben sem különböző épület előtt vasárnap délelőtt az autók hosszú sora állott. A gépkocsikon az előkelőségek érkeztek az új otthon felavatási ünnepségére. Megjelent **Marta Alexandru dr. királyi helytartó Demencesu Joan kabinetigazgató kíséretében, Ciupe Gheorghie dr. a királyi helytartóság vezetőtitkára, Dragalina Cornel tábornok hadosztályparancsnok, Praporgescu Gheorghie ezredes megyei prefektus Boroanea Traian titkár kíséretében, Baran Coriolan dr. főpolgármester és a város több főtisztviselője, Dimitrescu Emil táblai főelnök, Lungulescu Ilie táblai főüveész, Buzoianu Alexandru vezetőüveész, az itélőtábla és törvényszék számos bírója, Evutianu Babin tanügyi vezérfelügyelő vezetésével a tanfelügyelőség és tantestület sok tagja, az iskolák kiküldöttei, Buteanu Nicolae dr. egészségügyi vezérfelügyelő, Unterweger Lothár kanonok, Argy György esperes, az ügyvédi kamara számos tagja és nagyszámú közönség. Résztvettek az ünnepségen a temesvári négyzetek küldöttségei is, a Meyer Négyzet képviselőiben dr. Kun Ferenc és dr. Teleady Nándorné, a katolikus női misszió küldöttsége Borsitzky Ottóné vezetésével jelent meg.**

Az ünnepség a csónak díszített nagyteremben istentisztelettel kezdődött, amelyet Tiura Patric dr. főesperes celebrált Golumba Traian lelkes segédletével. Utána Tiura főesperes beszélt a Patronázs Egyesület megalakításának szükségességéről és hangoztatta, hogy

az egyesületet az erkölcsi veszélyben forgó gyermekek segélykiáltása hívta életre.

Dimitrescu Emil táblai főelnök részletesen ismertette a Patronázs Egyesület múltját és jelenét és ezzel kapcsolatban

Marta Alexandru dr. királyi helytartó érdekeit méltatta.

Köszönetet mondott azoknak, akik lehetővé tették az eredményes munkát és az egyesület további célkitűzéseit ismertette, amelyek megvalósítására várnak. Beszédét a város társadalmahoz intézett felhívással fejezte be és kérte, hogy

támogassák az egyesület munkásságát.

Lungulescu Ilie táblai főüveész emelkedett szellemű és szónoki szempontból remekműnek ből. lő beszédében a Patronázs Egyesület megalakításának jogi részével foglalkozott. Párbeszédet vont a régi és új büntető törvénykönyv között és hangoztatta, hogy az igazság szeme nincs bekötve, hanem nyitott szemmel tekint a bűnözőkre, akiket magához ölel, hogy

szerelettel megjavítsa őket.

Beszédét azzal fejezte be, hogy melegen üdvözlendők a lelkek a szeretet lángjával és ne feledkezzenek meg a felebaráti szeretetről.

Baran Coriolan dr. főpolgármester beszédében elismerését fejezte ki a Patronázs Egyesület vezetőinek és bejelentette, hogy a város vezetősége továbbra is támogatja az egyesületet.

Bosica Pavel tanfelügyelő a tantestület nevében mondott beszédet, majd **Marta Alexandru dr. királyi helytartó** szólalt fel. Köszönetet mondott azokért az elismerő szavakért, amelyekkel a Patronázs Egyesület felvirágoztatása érdekében végzett munkásságát méltatták és azután köszönetet mondott azoknak, akik az egyesület munkásságában segítettek. Külön megemlékezett **Bain Lázár,**

a Patronázs Egyesület főtikárának önzetlen munkásságáról. Kijelentette, hogy

az élet legfőbb értelme a másokért való munka és a Patronázs Egyesület fejlődése igazolja majd, hogy az emberekből nem halt ki a felebaráti szeretet.

Azután a királyi helytartóság legmesszebbmenő támogatásáról biztosította az egyesületet, amely a társadalom őrszolgálatának javát szolgálja és ezért megérdemli, hogy munkásságát faji és felekezeti különbség nélkül mindenki támogassa.

Marta Alexandru dr. királyi helytartó beszédét a közönség nagy tapsal fogadta és lelkesen

ünnepelte a királyi helytartót.

A beszédek után az egyesület pártfogoltjai karénekeket és hazafias verseket adtak elő, majd **Bain Lázár** főtikár bejelentette, hogy az egyesület számára gyűjtési ívet fektetnek fel.

Elsőnek Marta Alexandru dr. adományozott fizezer leit,

majd a négyleek kiküldöttei és az ünnepség résztvevői írák alá a gyűjtési ívet. Befejezésül a vendégek megtekintették az otthon növendékeinek munkáiból rendezett kiállítást.

Lényegesen megváltozott a postai szállitmányok dijszabása

Hivatalos rendelkezés az új postai dijszabásról. — Egységes távirati dijszabás Európában.

Bucuresti, november 7. A posta vezérigazgatósága kedden hozta köztudomásra, hogy a svájci aranyfrank átértékelésének eredményeképpen lényegesen megváltozott a külföldre szülő postai szállitványok dijszabása.

Az új dijszabás a következő:

Egyszerű levél díja 20 gramig: Magyarország, Lengyelország, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Görög- és Törökország 8 lei. A többi itt fel nem sorolt országokba 12 lei. Minden további 20 gram után a 8 lejes levelekre 5, a többiekre 7 lei pótbélyeg ragasztandó.

Ajánlott levél: Csehszlovákiába, Jugoszlávia, Török- és Görögországba 18. Magyarországra és Lengyelországra 20, a többi, itt fel nem sorolt országokba 24 lei.

Egyszerű levelezőlap. Az előbb felsorolt országba 5 lei, a többi országokba 7 lei.

Ülsők és egyéb nyomtatványok 50 grammig: Csehszlovákiába, Jugoszlávia, Török- és Görögországba 150 lei, a többi országokba 3 lei. (Eddig 2 lei volt.)

A **külföldi táviratok** új dijszabása szavanként a következő: Lengyelországba 5.40, Csehszlovákiába és Jugoszlávia 7.20, Magyarország és Bulgária 8.10, Olaszország és Németország 16.90, Svájc és Belgium 14.40, Szovjetországra 15.80, Anglia 19.35, Palesztina 67.05, Newyork 72.90 lei, stb.

Légi posta. Lényegesen megrövidült. Csak két példát említünk: Aki Aradról légi postán akar Amerikába 20 gramos levelet küldeni, annak a 12 leire felemelt postai tarifán kívül 38 lei légi béléget is fizetnie kell. Ha átánlotten küldi, az külön 12 lei költséget jelent. Palesztinába egy légi postán tovább-

bitott egyszerű levél díja 12+22, azaz 34 lei. Az új dijszabás november 1-én lépett életbe.

Ez év február havában nemzetközi postatervezet volt Kairóban, ahol igen fontos újításokat határoztak el.

A kairói nemzetközi postai kongresszus határozatai egész Európára érvényesek és 1939. január 1-én lép életbe.

A fontosabb újítások a következők: 1939. január 1-től kezdve az egész európai forgalomban egységes távirati dijszabás lép életbe, mely szerint a táviratok díját 8 százalékkal leszállítják. (Erdekes, hogy a román posta éppen november 1-én emelte fel körülbelül 30 százalékkal a külföldi táviratok díját. Vajjon a 8 százalékos dijszállítást hogyan fogják kalkulálni?)

Január 1-től ötszavas legkisebb távirati díjat is megállapítottak az európai forgalomban.

Ezentul Európaszerte pénztálatul táviratok is feldhatók lesznek.

A postán vagy táviratán maradó és nem kézbesíthető táviratokat közönséges levéllel vissza fogják jelteni.

Feladás után is kérni lehet a távirat utánküldését.

Az **európai távbeszélőforgalom új dijszabása:**

Az ugynevezett határszéli forgalomban január 1-től a beszélgetések három percen túl való tartama, külön megállapodás alapján, percnként is díjazható.

Az igen sürgős beszélgetések díját az eddigi tizszeres díjról ötszörösére, vagyis a mostani díj felére szállitják le.

Végül a nemzetközi távbeszélőforgalomban különleges szolgálatok esetén pótdíjat csak egy címen lehet január 1-től kezdődően felszámítani.

EGY SORSJEGY

GHEORGHE
STĂNOIU TŐL GAZDAGGA TESZII!

= HIREK =

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KULFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

November 8.
Kedd
Mihály. Gábor,
Gottfried

1674 november 8-án halt meg Milton John angol költő. Az egyetemen folytatott széleskörű tanulmányai után külföldi utazásokkal gazdagította tudását. Már fiatal korában fektült ver-

seivel, majd költői beszédeivel. Mint politikai író is sokat dolgozott. 1652-ben a megfeszített munka következtében megvakult és ettől kezdve leányainak diktálta munkáit. Diktálással teremtette meg világ-irodalmi remekét. Az elveszett paradicsomot is, a mely a legkiválóbb keresztény eposz. Számos munkája jelent meg magyarul is.

1917 november 8-án bukoit meg Oroszországban a cárizmus megszüntetése után keletkezett Kerenszkij-féle szocialista kormány. Kerenszkijtól a hatalmat Lenin vette át, aki megalakította a bolsevista szovjetkörtársaságot.

— IDÓJÁRÁS: Változó felhőzet és a hőmérséklet emelkedése várható.

— KIRÁLYI VADÁSZAT A BÁNSÁGBAN. Bucurestiből jelentik: (Hivatalos jelentés). Öfelsége II. Károly király, Pál jugszláv régensherceg és Mihai nagyvajda és kíséretük vasárnap reggel Temesvárra érkeztek, hogy résztvegyenek a Mosnita és Pischia községek határában rendezett királyi vadászatban. A vendégek között volt Dukies bucarestii jugszláv követ is. A vadászat este fél nyolc órakor ért véget és eredménye 708 fácán, 15 szalonka, 2 róka, 108 nyul és 50 egyéb vad volt. A magas vendégek este a Temesvár-gyárvárosi állomásról visszautaztak Bucurestibe.

— A temesvári repülőnap nagy sikere. Az ARPA temesvári fiókja vasárnap sikeres repülőnapot rendezett Temesvárott. A repülőtérre lefolyt ünnepségen nagyszámú közönség vett részt és a legnagyobb elragadtatással szemelte a három megjelent repülőgép látványos és kiváló mutatványait. A repülőnap a Timis-repülőgép megkeresztelésével és beszentelésével kezdődött. A bányai ifjak ezen a repülőgépen sajátíthatják el a repülés művészetét. A beszentelési szertartást Tiucra Patric dr. főesperes végezte, majd az ARPA fiókjának temesvári elnöke, Praporgescu Gheorghe ezredes-megyei prefektus méltatta a repülés jelentőségét. Utána Dragalina Cornel tábornok, hadosztályparancsnok mondott beszédet és a hagyományos módon pezsgővel Timis névre keresztelte az új repülőgépet. Dragalina Cornel tábornok és Praporgescu ezredes résztvettek az új repülőgép bemutatkozó repülésén. Végül a „piros” raj három gépet mutatott be vakmerő repülőbravókat.

— ZÜRICH TÖZSZEZÁRLAT. Páris: 11.73 és 75, London 20.98, Amszterdam: 239.75, Milánó: 23.20, Newyork: 4.41, Berlin: 176.55, Prága: 15.13, Varsó: 82.75, Belgrád: 10, Bucuresti: 3.25.

— AZ EVANGELIKUS NÖEGYLET VIRSLI-ESTJE. A temesvári Evangélikus Nöegylet virsli-estje kitünően sikerült, azon nagyszámú közönség vett részt. A gazdag és művészi műsorban különösen a Gökler házaspár énekeltőse emelkedett ki, akik nagy sikert arattak. Nagy tetszéssel fogadta a közönség a Stürmer tanár vezetésével működő Schrammel-négyes, Barjakta Irma román és orosz táncai, amelyeket balalajka kísérettel adott elő. Dóczy Ida magyar táncokkal és népdalokkal aratott szép sikert. Nagy tetszettel fogadta a közönség a Goldsmann Grete által betanított tánc, amelyet Argay, Gabriel, Goldsmann, Hoffer, Joanovits, Lidolt, Mausz, Molitor, Müller, Schuller és Weisz kisasszonyok lejtettek a Junginger testvérpár Accordeonkísérete mellett Fuchs I. accordeonszólója és egy citerakettes egészítette ki még a kitünő műsort. Az egyes számokat Gökler N. konferálta és tréfás, ügyes előadásával nagyban hozzájárult a jó hangulat emeléséhez. Az Evangélikus Nöegylet ezután is köszönetet mond azoknak, akik az est sikere érdekében közreműködtek és a virsli-estén megjelentek.

— A SZOVJET FENNÁLLÁSÁNAK 21-IK ÉVFORDULÓJA. Moszkvából jelentik: A Tass ügynökség jelentése szerint a szovjet-orosz fővárosban most ünnepelték az 1917 októberi forradalom, vagyis a szovjet-orosz állam alapításának 21-ik évfordulóját. Az ünnepségen Sztalin és az állam, hadseregvezetők vettek részt. Molotov mondotta az ünnepi beszédet.

— KEDDEN KÖZHIVATALI ÉS BÍRÓSÁGI MUNKASZÜNET. Ma, Mihai nagyvajda nevenapján és születésnapján ünnepén bírósági és közhivatali munkaszünet van, az iskolákban szünetel a tanítás. Az iskolák növendékei reggel háláadó iskolai ünnep keretében méltatják a nap jelentőségét.

— Meghalt egy régi gavallér. A szombatról vasárnapra virradó éjszaka rövid szenvedés után meghalt nyolevankét esztendőskorában Rosa Béla, a régi idők ismert gavallérja. A háboru előtt Szákoson nagy birtoka, Budapesten pedig versenystállója volt. Előkelő társadalmi szerepet töltött be és bár a háboru után elszegényedett, külső megjelenésében és modorában továbbra is a régi gavallér maradt. Evék előtt elhalt fivere, Rosa Izsó előkelő szegedi ügyvéd, ügyvédkamara elnök és magyar felsőházi tag volt. Rosa Bélát gyászolja özvegye, továbbá Amerikában élő fia és unokája. Temetését önzinté részvétel mellett tegnap délután ment végbe.

— Népszerű jegyző halála. Moravicán ötvenegy éves korában hirtelen meghalt Parsche Károly községi jegyző. 1911 óta töltötte be megválasztás nélkül állását és a lakosság körében rendkívüli népszerűségnek örvendett. Gyászolja özvegye és nagy rokonság. Utolsó útjára az egész község elkísérte.

— BESTIALIS EMBER. Az aradi törvényeszek néhány hónap előtt másfél évi fogházra ítélték V. K. tizennyolc éves aradi iparost, aki a vad szerrint még 1936 nyarán a lakásába esalta S. V. kilenc éves kisleányt és ott erőszakoskodott vele. A fiatalember, akit tizenötezer lei kárértés megfizetésére is köteleztek, felebezést jelentett be. A temesvári ítélőtábla a tegnapi tárgyaláson a kártérítés összegét harmincezer leire emelte fel, míg az elsőfoku ítélet többi részét jóváhagyta.

— PAPANA KAPITÁNY TRAGÉDIÁJA. Sinaiból jelentik: Egy turista, aki a Caraiman hegyről érkezett, délután 4 órakor a Peles-kastély őrségének jelentette, hogy a Caraiman csucson levő kereszt és az Omul között megfagyott embert talált, akinek állapota rendkívül súlyos és ezért sürgős segítségre van szükség. A turista maga akarta lehozni a súlyos állapotban levő férfit, de a nagy hóvihár következtében erre képtelen volt. Nyolc katonából álló különítmény sivel felszerelve nyomban elindult, hogy felkutassa a fagy áldozatát és 4 órával később már telefonáltak is a hegyi vadászok menedékházából, hogy a nagy hóvihár ellenére megtalálták az illetőt, akiről a nála talált iratokból megállapították, hogy Papaná pilótakapitánnyal azonos, aki nemrég érkezett meg Amerikából. Papaná kapitány lelkiileg mélyen letörve barangolt vasárnap a hegyek között. Előző napon kisleányánál volt, akinek anyja szülés közben meghalt. A kapitány állapota aggodalomra ad okot. Papaná repülőkapitányt a sinaiai kórházba szállították. A „Cantacuzino” kórházban injekciókkal néhány percre eszméire térítették, de rövid idő múlva ismét elvesztette öntudatát. Papaná kapitány drámája iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg. Az orvosok véleménye szerint azonban már hétfőn az esti órákban állapota annyira javult, hogy Bucurestibe lehet szállítani.

Kaucióképes

pénztárnokot, vagy nőt

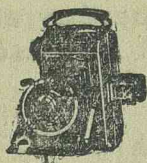
keres nagyobb vállalat (levelezésben jártas előnyben). Cím a kiadóban

— TISZTJUTAS A LUGOJI ZSIDÓ HITKÖZSEGBEN. A lugoji zsidó hitközség vasárnap, november 13-án artja tisztújító közgyűlését. Egyetlen jelölő lista lesz, amelynek élén Kirschner Arnold dr. ügyvéd, az eddigi hitközségi elnök áll. A választmány tagjainak névsorát beható tárgyalások alapján közmegegyezésre állították össze és így biztosították az egyhangú választást.

A Városi Színházban
a vilnai zsidó szintársulat
november 16-án, szerdán este 9 órakor
november 17-én, csütörtökön este 9 órakor
2 napig vendégszerepel

Jegyek a Városi Színház pénztáránál kaphatók.

1938. NOVEMBER 9.

Foto-Sport-Optik

Fotolaboratorium
Agfa", „Kodak" és „Voigt-
änder" gépek és filmek.

A. M. Mülley

Timisoara 1,
Strada Solderer 11.

Hogyan szerezzünk — ellenségeket?

Newyorkból jelentik: Az utóbbi hónapok egyik legnagyobb könyvsikere Dole Carnegie műve volt, amelynek címe: „Hogyan szerezhettek barátokat?" Most a legkitűnőbb amerikai humoristák egyike, Irving D. Tressler rádúplázott erre a sikerre. Ő tudniillik ilyen címmel adott ki egy „ellenművet": Hogyan veszihetjük el barátainkat és hogyan biztosíthatjuk függetlenségünket? Az előszóban a szerző kiemeli, hogy könyvét olyan hölgyeknek és uraknak szánja, akik elég erősek, fölényesek és magabizok ahhoz, hogy lemondjanak a sok csalódással járó barátság és rokonszenv mankóiról. Tressler szerint az ellenségszerzés legbiztosabb módja, ha valaki arra kéri meg legmeghittebb ismerősét, hogy vegye gondjaiba kutyáját az ő távollétében. Másik csalfa tanács: ha egy beteg panaszoktól előtér, torkoldj azzal, hogy a betegsége semmi, te már sokkal súlyosabb bajokon estél át s ird le ezeket: előtte részletesen. Legbiztosabb szer a betolakodók ellen, akik még a magánlakásokat sem tartják tiszteltben: jelenlétükben nyugodtan továbbolvasni az újságot vagy a könyvet, kinyitni a rádiót, anélkül, hogy megkérdeznél tőlük az ember, kedvükre van-e s ha mindez nem használ — pénzt kell kérni tőlük kölcsön. Ha utazás közben a vasúti fülkében valaki mindenáron meg akar veled ismerkedni, legjobban ha behúzódsz az üllés sarkába és egész halkán harapott meg, épp most sietsz a legközelebbi Pasteur-intézetbe, hogy beoltasd magad; reméled, hogy addig nem harapsz meg senkit. Az olyan asszonynak, akinek férje nem egyezik bele a válásba, a szerző a következőket ajánja: rendszeresen olyan ételeket készítsen, amelyeket ő gyűlöl; ahányszor valamit a férj el akar mesélni, vágjon közbe: „Nem jól tudod, ez más-kép történt"; íróasztalán szedje rendbe a jegyzeteket, előzetes megkérdezése nélkül, satöbbi. Viszont a férjek, akik válni akarnak, olvassanak ebéd-nél újságot, szidják a kosztot, ne legyenek soha pontosak, ne fizessék ki önagysága számláit, ellenben magasztalják előtte barátnőinek kalapját, modorát, sőt szépségét is. Ugy látszik, az Egyesült Államokban sok ember akar magának ellenséget szerezni, mert Tressler ellenszenv-tanácsadója több-százezer példányban fogyott el.

— **HALÁLOZÁSOK.** Meghaltak: Geisler Katalin született Goldschmidt, hatvanhat éves, Stoicescu Stefan övenöt éves rak tárnok, Pély Mária tizenhét éves, Zaranteanu Mihai negyvenhat éves fodrász, özvegy Reinbold Borbála született Reinbold hetvenhét éves, Moldovan Gizella született Pap, hatvanöt éves, Baranyi Katalin született Csánady ötvenkét éves.

— **AZ ÚJ KATONAI ELŐKÉSZÍTŐ ÉV ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSA.** Vasárnap délelőtt folytak le a Luna Parkban az új katonai előkészítő év megnyitási ünnepélyei. Popovici görög keleti lelkész végezte az istentiszteletet, majd beszédet mondott, amelyen a katonai előképzést méltatta. Ezután Bradiceanu őrnagy a katonai előképzősök te-mesvári alfelügyelője beszélt, aki lelkes szavakkal méltatta őfelsége kiváló szerepét a katonai előképzés megteremtésében, majd visszaillesztést vetett a betemesvári katonai előképzés gazdag múltjára. Beszéde után Rebegila kapitány olvasta fel a napiparancsot és azok nevét, akik jutalomban és kitüntetésben részesültek. Az ezernegyszáz katonai előképzős a megnyitási ünnepély befejezésül a királyhimnusz-t énekelte, majd Bradiceanu Ilie őrnagy fogadta a katonai előképzősök diszmenetét.

— **Dr. Hirsch Sándor urológus-bőrgyógyász,** külföldről visszatérve f. hó 9-én, szerdán ismét rendel. Palace-ház. Telefon 24—26.

Patikák éjjeli szolgálata

Keddén, november 8-án a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Libertății téren levő Jahner K. gyógyszerész.

A II. kerületben a 3 August utcában levő Löw gyógyszerész és a P. Maior téren levő Meiszner gyógyszerész.

A III. kerületben a Lahovari téren levő Cristea gyógyszerész.

A IV. kerületben a Preyer utcában levő Ungvári gyógyszerész.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerész és Uj-kisodán Panajoth Ernő gyógyszerész állandó éjszakai szolgálatot tart.

— **AZ ELSŐ HÓ A BÁNSÁGBAN.** Karánsebesen és környékén már leestett az első hó. Teregován és Folsbergben harminc centiméteres, Ujszodován tizenöt centiméteres, a Muntelemicen és a Szezeniken pedig fél méteres volt a hó.

— **MENTŐHIREK.** Blaj Anna huszonegy éves eselédány a józsefvárosi Miron Costin 6 sz. alatti szolgálati helyén ismeretlen méreggel öngyilkossági kísérletet követett el. Bugarszky Mária huszonhárom esztendő foglalkozás nélküli nő krisztályszódát ivott. — Fábán Károly huszonegy esztendő nőten munkás a Carol-nál egyik kores-mája előtt verekedés közben a két vállán szurt sebet kapott. — Ugyancsak verekedés közben szenvedett fejsébet az Eneas-ucca 18 alatt Weitemann Miklós harminchat éves munkás. A mentők mind a négyet első segélyben részesítették és kórházba szállították.

— **MEGŐLTE A VILLAMOS ÁRAM.** Halálos-végű szerencsétlenség történt az Arad-hegylajzi Győr közszégyben. A magasfeszültségű áram megölte Stancu Demeterné 40 éves közszégybeli asszonyt. A szerencsétlen nő észrevette, hogy egyik kacsája rálépett az uccán leszakadt magasfeszültségű vezetékre. Az állat kilődösését látva, segítségére sietett, miközben maga is hozzáért a vezetékhez. A több ezer voltos áram Stancu Demeternét nyomban széné-égette. A szerencsétlenségről jelentést tettek az aradi ügyészségnek, amely megadta a temetési engedélyt, egyben pedig vizsgálatot rendelt el annak megállapítása érdekében, hogy az uccai villamos-vezeték leszakadásáért kit terhel a felelősség. Az áldozatot nagy részvét mellett temették el.

— **SZÜLETESEK.** A temesvári anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: König Norbert Herbert, Weinberger Éva, Lea, Miklós Erzsébet, Cosoreanu Elena, Georgeviciu Gabriel, Mild Margit, Nikoless Péter, Nikoless Pál, Kristóf Erzsébet, Gábor Lajos.

— **AKCIÓ A SZEGÉNY GYERMEKEK FELSEGELYEZÉSÉRE.** Bucurestiből jelentik: Marinescu tábornok, egészségügyi miniszter felhívást intézett az ország népéhez és a szerencsétlen életviszonyok között tengődő gyermekek felsegélyezésére országos mozgalmat kezdeményez. A gyermekek különösen a hegyi falvakban példátlan nélkülözések között élnek, pedig mindössze öt és fél leire lenne szükség, hogy a gyermekek jobb ellátásban részesüljenek. A Román Akadémia és a Dinu Mihail alapítvány-kezelőse a felhívás hatása alatt máris vállalkozott arra, hogy az intézmények megyéjében levő inséges sorsu gyermekeket gondozás alá veszik.

— **GYILKOSSÁG A MOZIBAN.** Bucurestiből jelentik: Éjszaka 11 órakor a Carmen moziban előadás közben két fiatalember, névszerint Simion Simon és Pavel Florea összeverekedett. Simion Simon kést rántott és hasbaszurta ellenfelét. Pavel Florea haldokolva szállították a kórházba. A késelőt csak a rendőrök mentették meg a tömeg köztől. Letartóztatták és erős rendőri fedezettel a rendőrségre kísérték.

— **KÉT TRAGIKUS HALÁLESET.** Schmidt Ignác hatvanöt éves Dolac közszégybeli süketiméne gazdálkodó vasárnap délután hirtelen rosszul lett és mire segítségére siettek, már halott volt. A halálesetről értesítették hatvannyolc éves nővérét. Amikor az idős asszony meglátta öccse holttestét, hangos kiáltással összerogyott és meghalt.

Mozis

Kedd, november 8.

APOLLÓ: Éjjeli repülő (angol film)
CAPITOL: Búbajos kisasszony (francia film).
SCALA: A manege (német film).
RIVOLI: A bünök szigete (angol film).

AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK ÚJ JÁTÉKTERVE

AMELY A MILLIÓK EDDIGI REKORDJÁT VERI

Térjen be bármelyik sorsjegyárus-hoz és kérje az Állami Sorsjáték ÚJ JÁTÉKTERVÉT

— Hová, Karácsony apó? Csak másfél hónap múlva vártám volna.

— NEM, NEM! ALKALMAZTAK EGÉSZ ÉVRE AZ

AURORA
FIÓKJAI, HOGY A MILLIÓKAT SZÉJJELOSZAM AZ EGÉSZ ORSZÁGBAN.

Az I. osztály, mint eddig mégsoha, 20 drb. 1.000.000 leis nyerepményt oszt szét.

NOVEMBER 15 EN LESZ A XVIII. SORSJÁTEK I. OSZTÁLYANAK A HUZÁSA

HELYI
CÍM:

Leszámitolóbank R. T. I. ker. főú. a. Br. Reg. Ferdinand 8.

A két táborban levő romániai németek egyesültek

A temesvári nagygyűlés a nemzetkisebbségi kérdések megoldásának szükségességét hangsúlyozta

Temesvár, november 7. A bánági német népközösség vasárnap Temesvárott nagygyűlést tartott, amelyen az összes körzeti vezetők és választmányi tagok résztvettek. Az országos központ részéről megjelent a gyűlésen Fabritius Fritz országos vezető. A józsefvárosi Forgács-féle termet zsufolásig megtöltötték, de teljesen megtelt az udvar is, ahová hangszórók közvetítették a teremben elhangzott beszédeket. A terem bejáratát eszmas, fekete ruhás ifjak őrizték, akik csak igazolt népközösségi tagokat bocsátottak be. A szónokok szavait körülbelül háromezer ember hallgatta nagy eszendben, figyelmesebben.

Amikor Fabritius Fritz a terembe lépett, Lindacher Péter körzetvezető ajkán harsányan hangzott a vezényszó:

— Jobbra nézz! Üdvözlés!

A következő pillanatban

magasbalendültek a karok, keményen összeverődtek a bokák és peregetek a dobok.

Azután megkezdődött a szónoklatok sora.

Riesz József dr. bánági körzetvezető rámutatott arra, hogy a népközösség fennállása óta mindenkor igyekezett a svábság és németiség kulturális és gazdasági sérelmeit orvosolni és ez marad feladata a jövőben is.

A romániai németiség közvetítő-híd akar lenni Románia és a német birodalom között.

A romániai németek, akik eddig két táborban voltak, egyesültek. Megszűnt a testvérharc. Kéz a kézben haladnak előre. Mindenkint töltsön el a népe iránti kötelesség érzete. Mindenki fölött ott álljon a népközösség, az együttműködés és megértés szelleme.

— Huszávi hűségünk, — mondotta — a mellyel eddig a haza iránt viseltettünk, feljogosít arra, hogy önézetesen kérjük azt, amire jogunk van. Tudjuk, hogy népjogokat nem adnak ingyen. Azokért harcolni kell. Mi békés harcot folytatunk.

Besinger Ferenc helyettes körzetvezető a népközösségnek szociális téren való feladatait és végzett munkásságát ismertette.

E téren a jelige mindig az volt, hogy egyetlen szegény néptárs se éhezzen és ne fazzon télen.

Az adakozásban mindig vezettek a kevésbé tehetősek és sok gazdag visszahuzódott. Ezek megérdemlik a kipellengérezést.

Lindacher Péter körzetvezető hangsúlyozta, hogy a németek nem másodrangú állampolgárok és joguk van ezen a földön élni. Zárt sorok-

ban állanak Fabritius Fritz országos vezető mögött és egyhanguan zugják feléje: Parancsolj vezér, mi követünk!

Anton Péter körzeti földmives azután ismertette a német szövetségek önállóságáért folytatott harcot.

Sehi János billédi gazda, aki eddig a népközösségen kívül állt, hangsúlyozta, hogy a németiség közötti szakadás megszűnt. Társaival együtt fegyverzetten aláveti magát az országos vezetőknek és

együtt akarnak dolgozni a népközösségért.

Muth Gáspár dr. történelmi visszapiantást vetett a népközösség megalakulására. Szólt a gyulafehérvári határozatokról, amelyek saját nyelven való oktatást, bíráskodást és közigazgatást ígértek. Az erre vonatkozó reményeket elesztették a békeszerződés, amelyek a népjogok garanciáját tartalmazzák. Az országban a különböző politikai pártok a kisebbségi jogok nyírálásában versengtek. Egymást igyekeztek tulciáltalni. Mi azonban — mondotta — hangosan hirdetjük, hogy a legmagasabb helyen is hallható legyen, hogy ragaszkodunk népjogainkhoz.

A nemzetkisebbségi kérdést csak az igazság alapján lehet elintézni.

Örvendetes, hogy a németek és svábok között helyreállott az egység, mert így a munka eredményesebb lesz. Szükség van azonban nemcsak lelkesedésre, hanem áldozatkészségre is. Szükség van az új Német Ház megepitésére és nagyszabású népjóléti intézmények létesítésére. Nem koldulással kell az erre szükséges összeget összehordani, hanem mindenki önként áldoztassa magát.

Fabritius Fritz országos vezető örömmel üdvözölte a gyűlés résztvevőit és mindazokat, akik visszatértek a népközösségbe. Az idő parancsa volt az egység helyreállítása. Idézte Öfelsege II. Carol király szavait, hogy a nép fejlődéséhez és boldogulásához összefogásra van szükség. Ez vonatkozik a romániai németeségre is.

Nem akarunk — hangsúlyozta — államot az államban, nem akarunk kiváltságokat,

Nem szabad a népeket egymás ellen uszítani, hanem azt kell nézni, mi hozza azokat egymáshoz. Carol király mondotta, hogy e tekintetben egyik kerék fogjon a másikba. Zárt sorokban legyünk erős nép, akkor minden megpróbáltatást kiállunk.

Revolveres merénylet a párisi német követség titkára ellen

Páris, november 7. A német nagykövetség titkári hivatalába tegnap délelőt behatolt egy idegen és az ott tartózkodó von Rath titkára kétszer rálőtt. Az egyik golyó a titkár vállába, a másik pedig a májába hatolt be. A merénylet Herschel Feibel Grimstannak hívják és hannoveri születésű. Délelőt azzal a kívánsággal lépett a követség épületébe, hogy az egyik titkárral akar beszélni. A nagykövetség harmadik titkára, von Rath fogadta és ezután nyomában megtörtént a merénylet. Von Rath segi ségért kiáltott és a követség szolgái lefegyverezték a merénylet. Kihallgatása során kijelentette, hogy bosszút akart állni a lengyel zsidók Németországból való kiűzéséért.

Ő lengyel állampolgár és a párisi lengyel konzulátus által kiállított utlevél birtokosa.

Von Rath titkár merénylője Herschel Feibel Grimstann kihallgatása folyamán nagyon zavrossan viselkedett. Minden valószerűség szerint nem beszámítható. Hannoveri illetőségű, 1921 március 29-én született, tehát 17 esztendő.

A merénylet áldozatát kórházba szállították, ahol rögtön felvételt készítettek a sebekről. Az orvosi megállapítás szerint a műtői beavatkozás feltétlenül szükséges. A revolvergolyók még mindig az áldozat testében vannak.

Tűzvész — 34 halottal

Táncmulatság tragikus vége

OSLO, november 7. A szombatról vasárnapra virradó hajnalon Oslo egyik forgalmas utcájában borzalmas tűzvész pusztított. Anderson udvari fényképész, akinek lakása a királyi palota közelében egy berpalota negyedik emeletén van, táncmulatságot rendezett, amelyre számos barátja volt hivatalos. Eddig meg nem állapított módon a lakásban tűz keletkezett, amely pillanatok alatt tovább terjedt és mire a vendégek a veszedelem tudatára ébredtek, a szobák egyetlen lángtengerben úsztak. Irtoztos panik tört ki, az emberek egymást legázolva tódultak az ajtó felé, de a kijáratot valaki lezárta és a félőrülten tolokodó emberek közül senki sem tudta az ajtót felnyitni, ughyogy a mulatság 34 résztvevője szénáé égett. Csak a fényképész felesége menekült meg, mert rosszulre hivatkozva visszavonult és a tűz kitérésekor a fürdőszobában keresztül elmenekült.

Két bombavetőrepülő világrekordot állított fel

London, november 7. Az a két angol bombavető repülőgép, amely szombaton hajnalban az egyiptomi Ismailból elindult hétfőn hajnalban minden baj nélkül, leereszkedett az észak ausztráliai Prof Darwinban. A két repülőgép 48 óra alatt leszállás nélkül 7.216 mérföldet tett meg, amivel az új távrepülés világrekordját állították fel.

A Scala jelenti!

A rendkívüli érdeklődésre való tekintettel szerda estig kerül bemutatásra a párisi műtermekben készült, németül beszélő filmsláger:

MANEJ

A legfrissebb Metro-journallal, mely bemutatja a: Palesztinai zavargásokat, Jeruzsálem megtisztítását és Kanton elfoglalását, több érdekes részlettel. — Előkészületben: csütörtöktől

POLA NEGRI

Svájban készült egyetlen, németül beszélő filmje.

Mindig fiatalok...

Vannak hölgyek,
akik éveik dacára,
nem öregszenek
MIÉRT?

Nagyon egyszerű, mert szervezetük jól működik, mert szervezetük nincs megmérgezőve. Az állandó ifjúságnak nincs más titka. Hogy az ifjúságot és egészséget megtartsuk, hessük ki kell választanunk szervezetünkben a mérgeket és salakokat, abban a mértékben, ahogy képződnek, azaz állandóan, így megakadályozzuk felhalmozódásukat és vérünk megmérgezését. A vér feladata az, hogy eljuttassa az életerőt összes szerveinkhez, azonban ha túl van terhelve mérgező anyagokkal, csak zavarokat és betegségeket okoz.

NE VÁRJON HOLNAPIG! HÁ AZ EGÉSZSÉG ÉS IFJUSÁG ELTÜNT, NAGYON NEHÉZ ISMÉT VISSZAHOZNI

Akadályozza meg szervezete megmérgezését Urodonal használatával, ez a készítmény nagyserű méregtelenítő szer. E Faivre professzor emlékeztetés munkájában kijelenti: „Az Urodonal megvédi az artritikusokat a környező veszedelmektől, biztosítja számukra a rendszeres kiválasztást, enyhíti a megszült véredények ellenállását, megszünteti a

reumatikus és izületi fájdalmakat, megszünteti a lélekezési nehézségeket és a szívnyomást. Megtisztítja a vért szabályozza a belső kiválasztási mirigyek munkáját, visszaadja a test és szellem rugalmasságát, mert a vér ellátást és a vérkeringést könnyebbé és szabályosabbá teszi. Csakis méregtelenítéssel érhetjük el a megifjodást.

URODONAL MÉREGTELENÍTŐ ÉS MERÍFJTJA A SZERVEZETET

Chatelain készítmény
Megbízható márka

Kapható gyógyszerárakban
és drogériákban

Szabályozták a helytartóságok pénzügyi hatáskörét

Az adó és illeték ügyekben való döntés joga általánosságban a királyi helytartóságot illeti meg

Bucuresti, november 7. A hivatalos lap legutóbbi száma minisztertanácsi naplót közöl, a helytartóságok pénzügyi hatásköréről. Amint az alábbiakból látható,

a pénzügyminisztérium hatáskörének egy részét átengedte a királyi helytartóságoknak,

míg a pénzügyigazgatóságok működési köre szűkebb lett azáltal, hogy egyes ügyekben a jövőben csak a helytartóságok intézkednek és döntenek. Az egyes adókat csoportosítva, a helytartóságok hatásköre a következőképpen alakul:

A helytartóságok döntenek az ingatlanadók tekintetében, a vállalkozási idő lejártá után beadott kérelmek, az ingatlanadók csökkentése, a kétszeri adóztatás és az adómentesség tárgyában. Az eljárás az, hogy eredetileg a pénzügyigazgatóság intézi el az ilyen kérvényeket, amely a félre kedvezőtlen döntés esetén és a fél kérelmére, a kérvényt a helytartósághoz terjeszti fel, amely ügyel arra, hogy területi egységes gyakorlat fejlődjön ki.

Az ingóvédelmi adók tekintetében egy millió lei alapig a helytartóság engedélyezheti a különböző kulturális és jótékony egyesületek által kibocsátott kötvények adómentességét, eldönti a külföldi áruhitelk utáni visszatérítési adók alkalmazását, helyben hagyja az 500 ezer leinél nem nagyobb tőke után kivetett tőkekamatadót és azokat a kérvényeket, amelyeket a felek adómentesség, vagy adócsökkentés tárgyában adtak be.

Az ipari és kereskedelmi adóknál dönt az adómentesség, az adószállítás, a kétszeres megadóztatás, a komplementáris adó alkalmazása és az utólagos adókivetés ügyében. Amennyiben az utóbbi esetben nincs feljelentés, vagy még nem vettek fel kihágási jegyzőkönyvet.

A tisztviselői, a szabadfoglalkozású, a sűrűn adóknál hasonlóképpen a panaszok, a lezártatás iránti kérelmek, szóval az adminisztratív jogorvoslat tárgyában a jövőben a pénzügyigazgatóság a kérvényeket nem a minisztériumhoz, hanem a helytartóságokhoz terjeszti fel. Azon kihágások esetén, a helytartóság nagyja jóvá a felvett jegyzőkönyveket, ahol a bírság a 200 ezer leit nem haladja túl, illetve, amennyiben minősített adóvisszaéléstől van szó, tehát az egyenes adó törvény 105-107 cseibein a bírság a filmillió leinél nem több. Ellenkező esetben a kihágási jegyzőkönyv helyben hagyása a minisztérium hatáskörében marad.

A jövőben a helytartóság függesztheti fel az adóvégrehajtási eljárást, amennyiben a hátralékos adó a 10 ezer leit nem haladja meg, folyó évi adónál pedig a 20 ezer leit. Olyan adóbehajtások tekintetében, amelyek az adóveken nem szereplő összegek tekintetében indultak meg, a fél kontesztációját szintén a helytartóság intézi el. A kihágási jegyzőkönyvknél, a helytartóság jogkörébe korlátozott, mivel

csak jóváhagyhatja a jegyzőkönyveket, de meg nem semmisítheti

és így, ha azokat alaptalanoknak tartja, megsemmisítés végett, a minisztériumhoz kell felterjeszteni.

A közvetlen adók és illetékek tárgyában, a jogorvoslati illetékesek körében a helytartóság dönt, ha csak olyan kérdéssel nincsen szó, amely megoldás végett a központi helytartóságot érinti. Minden olyan illetékeségi ügyben, amelyről nem a helytartó törvény, hanem egy különleges törvény alapján fizetendő az illeték, a döntés joga a minisztériumot illeti meg. Kihágásoknál a helytartóság helyben hagyja azokat a jegyzőkönyveket, amelyek szerint a bírság legfeljebb 20 ezer lei adóval együtt, vagy, ha az adó nem fizetendő, a bírság nem haladja meg a 20 ezer leit. A végrehajtást a helytartóság fellebbezés útján megkérdőjelezheti, de csak akkor, ha maga a jegyzőkönyvet is a helytartóság hagyta jóvá.

Pénzt csalt ki hamis halálhírral

Amikor megjelenik az „elgázolt“ halott.

Bucuresti, november 7. A fővárosi bünygyi hatóságok szokatlan szélhámossági ügyben folytatnak erőlyes vizsgálatot. A szélhámósok legújabb fogása az, hogy az ország más helységében tartózkodó családok halálhírel vizik családjának, amelytő lazután kisebb-nagyobb összegeket csalnak ki. Legutóbb a következő tragikomikus eset történt a fővárosban:

A délelőtti órákban a Diaconu Maria ueca 2. szám alatt bekötözött fejű férfi jelent meg. A kötések alól csak szája és szeme látszott ki. Csöngetésére Petrescu Mihail vasuti tisztviselő leánya nyitott ajtót.

— Petrescu asszonnyal szeretnék beszélni — mondta az ismeretlen. —

Férjét a teucui pályaudvaron halalos vasuti szerencsétlenség érte.

En vele együtt voltam és csak a véletlennek köszönhetem, hogy életben maradtam.

A megdöbentő hír hallatára a tisztviselő leánya ájultan esett össze. Miután nagynehezen magához térítették, részletesebb felvilágosítást kért a megmenekült embertől. Ez válaszképpen cédulát nyújtott át, amelynek szövege a következőképpen szölt: „Nagyságos asszony, sziveskedjék a legelső vonattal Teucuba utazni. Férje már két nap óta holtan fekszik. Vasile.“ A hír, illetve a cédula átadója nyomban bővebb lagyarázattal is szolgált:

— Ezt a cédulát a teucui állomásfőnök adta át nekem. Petrescu ur holttestét egyébként az állomás épületében helyezték el. De hol van a nagyságos asszony?

Petrescuné ekkor már hivatalában tartózkodott és amikor ezt a leány közölte az ismeretlen férfival, ez elmondotta, hogy a tisztviselőt szemeláttára gázolta el a vona. Eleinte azt hitte, hogy Petrescuban még van élet, ezért bér-gépkocsira helyezte a teucui kórházba. vitte, azonban már nem lehet segíteni rajta. Neki viszont ezáltal költségei voltak. Szegény ember és legalább 500 leit szeretne kapni. A tisztviselő leánya sajnálattal közölte vele, hogy neki nincsen pénze, jöjjön majd a déli órákban, amikor édesanyja a hivatalból hazaérkezik. Az ismeretlen ember ezzel eltávozott. A kétségbeesett gyermek pedig rohant a történetekről édesanyját értesíteni. A szerencsétlen asszony lelkiállapota elképzelhető. Férje három nappal azelőtt utazott Teucuba, hogy fiát beírassa az ottani repülőiskolába. Az urinó kétségbeesését csak tetézte, hogy nem tudta, vajjon fiát nem érte-e szintén baj. Petrescuné első dolga volt, hogy a történetek felől távbeszélőn érdeklődött a teucui állomásfőnökségtől. A válaszból megtudta, hogy

valóban elgázolt valakit a vonat,

az illető személyazonosságát azonban nem tudták megállapítani. Most már nem maradt más hátra, mint intézkedni a holttest hazaszállítására érdekében és megtenni a temetési előkészületeket. Az egyik szobából kihordták a butorokat, ravatalt állítottak fel, körülötte gyertyákkal. Az éjszakát az egész család ében töltötte és várták a halott családfőt. A kora reggeli órákra jeleztek a halottasszállító gépkocsi érkezését. Erre az időre már valamennyi rokon, szonzed és ismerős összegyűlt a halottas házba.

Reggel körülbelül abban az időben, amikor a halottas autót várták.

váratlanul belépett a lakásba a Teucuból megérkezeti a fiatal Petrescu.

Néhány pillanattal később pedig maga a „halott“ is. Sem a feleség, sem a férj nem akart hinni a szemének. Néhány perc múlva azonban megállapították, hogy egy szélhámósnak estek áldozatul. Maga a lelkiismeretlen szélhámós nem érte el célját, mert a családfőt egyetlen leit sem sikerült felvennie. Miután az utóbbi időben

több hasonló eset fordult elő

a fővárosban a bünygyi hatóságok erőlyes vizsgálata tot indítottak a szélhámósok kézrekerítésére.

Szerencsém volt.

hogy nem gázolt el az az autó!

● Akkor keress tovább a szerencsédet és vásárolj Állami Sorsjáték sorsjegyet a

HIVATALOS SORSJEGYÁ-
RUDA ÉS A FALUSI
POSTAHIVATALOK

eláruló helyeinél

Ne mulassa el az alkalmat, hogy a XVIII. sorsjáték húzásain már kezdettől fogva vegyen részt. Húzási napok: november 15., december 15., január 15., és február 15.

COLECTURA OFICIALĂ
SI A OFICILOR RURALE P. T. T.

HELYI CIM:

I ker., BUL. REG. FERDINAND 1,
Löffler-palota

SPORTSEMÉNYEK

A Ripensia megtartotta második helyét

Kemény küzdelem után a határozottabb Ripensia megérdemelten győzött a Rapid ellen

A nemzeti bajnokság kilencedik fordulójában Temesvár gyönyörűen szerepelt, míg az aradi csapatok nem tudták beváltani a hozzájuk fűzött reményeket, mert a Gloria Aradon szenvedett súlyos vereséget a Kinizsi kétségtelenül jobb csapatától, az AMTE pedig Kolozsváron verte el a Victoria ellenében. Az aradi mérkőzéssel foglalkozva megállapíthatjuk, hogy az eredmény még ebben az arányban sem túlzott, mert a Gloria olyan szíves és ideges játékot mutatott, amely már a mérkőzés első negyed-órája után előrevetette a vereség árnyékát. Az első percek sikeres rohamai után a Gloria teljesen visszaesett és a megzavarodott védelem mellett a temesvári csapatnak nem került különösebb nehézségébe, hogy sikeresen fejezze be támadásait. A csatárok egymás után elrontják a legjobb helyzeteket is. Jellemző a játékosok idegességére, hogy egyik-másik játékos még akkor is elvesztette a labdát, amikor az ellenfél távolabb volt.

Ripensia—Rapid 2:1 (0:0)

A Rapid legutóbbi gyenge eredményei után a közönség a szokottnál gyengébb érdeklődéssel várta a mérkőzést, amely váratlanul

nagy küzdelmet hozott.

Az első félidőben inkább a Ripensia volt támadásban, de a Rapid kemény védelme megakadályozta a támadások sikeres befejezését. Az első félidőben a játék inkább kemény volt mint szép és látszott, hogy mindkét csapat a pontokat és akarja megszerezni. A második félidőben a Ripensia nyomban heves ostromba fogott

és a sorozatos támadások

eredménye volt az a gól, amelyet a kilencedik percben Bindea rugott. Dobay szögletből ivelt a labdát amely a kavarodásban Bindea elé került és a labda a sok láb között is a hálóba suhant. A Rapid csapatát nem törte le a gól, mert a fővárosi csatáror Barátky irányításával kétségbeesett kísérleteket tett az egyenlítésre,

amely a tizenharmadik percben sikerült is.

A Ripensia-védelem pillanatnyi tétovázását Barátky kihasználta és tisztára játszotta Moldoveanui, aki a kifutó kapus fölött a hálóba rugta a labdát. A játék ezután igen változatos lett. A 26. percben Dobay a kapu előtt nagyszerű helyzetbe került. A közönség már gólt kiáltott, de a balszélső két lépésről az üres kapu fölé rugta a labdát. A kemény küzdelem már-már döntetlennek látszott, amikor a negyvenedik percben Dobay sarokrugása után a labda Oprian elé került,

aki megszerezte a győztes gólt.

A Ripensia védelme lelkesen küzdött, de a csatárok ritkán tudott veszélyes helyzeteket teremteni. Különösen merész kísérlet volt Nagy Tibi a balösszekötő helyén szerepeltetni. A Rapid legjobb csapatrésze a fedezetlen volt, míg a csatársorban csak Herotan volt veszélyes.

Kinizsi—Gloria 6:1 (3:1)

A Kinizsi lendül előbb támadásba. Klimek lövése azonban volt téveszt. Utána a Gloria is lábrakap és szép támadásokat vezet a Kinizsi kapuja ellen. A támadásoknak a 17-ik percben eredménye is van, amikor Igna ügyesen átjátsszik Fritzhöz a középső támadó ideálisan teszi ki Merceát, akinek lövése nyomán vezet az aradi

csapat. (0:1). A két csapat egyelőre egyformán támad és mindkét kapu nem egyszer forog veszélyben. Klimek Hoffmannról kap jó labdát, a középső támadó lyukra játssza Bajuszt, aki kapásgóllal egyenlít. (1:1). A Gloria ettől a perctől kezdve némileg visszaesik, amit a Kinizsi ki is használ, mert Thierjung lövése nyomán máris 2:1 az eredmény. A Gloria támadását Braida bíró lesállás miatt megállítja, az ellentámadást viszont a temesvári csapat sikeresen fejezi be. Marianuti igyekszik a támadást megakadályozni, közben kézzel érinti a labdát. A Gloria-játékosok sorfalat állanak, azonban olyan rosszul, hogy Klimek 16-os büntetője megtalálja a rést és a labda Theimmler hálójában köt ki. (3:1). Szünet után a Glóriában Régner I. játszik hátvédet, Marianuti lesz a középfedezett és Siclovan a jobbfejedet. Eleinte a Gloria támad, azonban eredményt nem tud elérni. A csatárok a kapu közvetlen közelében is hibáznak. Ez az eredménytelenség úgy látszik kedvét szegi a csapat tagjainak, mert a csapat teljesen visszaesik és így a Kinizsi egymásután rugja a gólokat. Előbb Bajusz, majd Thierjung, végül pedig Klimek lövései jutnak az aradi csapat hálójába és így a végeredmény 6:1.

A győztes csapatban a két hátvéd nagyszerűen küzdött és sikeresen verte vissza az ellenfél támadásait. A fedezetsor leghasznosabb tagja Wetzer III., míg a támadósorban mind az öt csatár kiválóan nyújtott. A Gloria együttesében a legjobb ember Micola volt, aki végig szívvel-lélekkel játszott és látszott ezen a fiún, hogy fájni társai gyengébb teljesítménye. Kivülre Voientir volt az, aki emberfeletti munkát végzett, azonban egvedül nem tehetett semmit. A csatársorban még Igna volt az, aki helyenkint mutatott valamit. Braida bíró nem csinált súlyosabb hibát, azonban nagyon határozatlan ember benyomását keltette.

Victoria—AMTE 2:0 (1:0)

A kolozsvári Victoria csapata frissebben és lelkesebben játszott és így győzelme megérdemelt. Az AMTE ezuttal az utóbbi időben megszokott formáján alul szerepelt. Különösen a támadósor volt az, amely egészen kezdetleges játékot mutatott. Tautu bíró téves ítélezése által is az aradi csapatot sújtotta. Az első percekben az aradi csapat vezet néhány támadást, mégis a Victoria már az 5-ik percben gólt ér el. Pál lövését Gerold elnézi és a labdát megfogja ugyan, azonban kiejt és Cocubian bekotorja. (1:0). Bermoser szépen játszik közpépre, de a belsők nincsenek sehol és így oda a nagy helyzet. — A második félidő elején Szabó kézzel érinti a labdát, a megírt 11-es büntetőt Pál mellé lövi. Nemsokára azonban Szántai labdája Căpusanhoz jut, akinek lövésevel szemben Gerold tehetetlen. (2:0). Az AMTE most nagy akarással küzd, de meg sepiheni sem tud az eredményen. A győztes csapat legjobbjai Pop és Nistor voltak, míg az aradi együttesben Slivac, Szaniszló és Batrin érdemelnek dicséretet.

Venus—UDR 2:0 (1:0)

A Venus keserves játék után tudta ismét megszerezni a két értékes bajnoki pontot és így továbbra is megőrizte veretlenségét. A resicai csapat nagyszerű benyomást keltett és nem egyszer kapott taptos szűp és ötletes játékáért. Az első félidő gólját Iordache átadásából Ploesteanu lőtte, míg szünet után Bodola volt eredményes.

FC Carpați—Juventus 2:1 (0:1)

A nagybányai csapat bravuroz győzelmet aratott Bucureștiben a Juventus együttesé felett. A vendégcsapat győzelme megérdemeltnek mondható, mert minden csatárában jobbat nyújtott, mint fővárosi ellenfele. Prasszler 11-es büntetőből szerezte meg a vezetést, amely a szünetig nem is változott. Szünet után azonban a nagybányai csapat ellenállhatatlanul ostromolja a Juventus kapuját, a támadások eredményeképpen Szőke szögletugrása érintés nélkül jut Szadovszky hálójába, majd Szerémy IV. átadásából ugyancsak Szőke szerezte meg a győztes gólt.

Még csak rövid ideig!

SILESIA

Az összes áruk végeladása még csak rövid ideig!

Szövet és bélésárak a legolcsóbban

posztóüzletben

Timișoara I., Strada V. Alexandrii 8.

Sportul Studentesc—Tricolor 1:0 (0:0).

A Sportul Studentesc nehéz küzdelemben győzte le Ploestiben a Tricolor együttesét, amely mostanában ismét visszaesett. Az egyetlen gólt Marinescu lőtte.

A nemzeti bajnokság állása a kilencedik forduló után:

Venus	9	6	3	0	23:7	15
Ripensia	9	5	3	1	27:16	13
FC Carpați	9	4	3	2	15:13	11
So. Studentesc	9	4	2	3	14:17	10
AMTE	9	4	1	4	20:23	9
Kinziși	9	3	3	3	24:21	9
Victoria	9	4	0	5	19:16	8
Juventus	9	4	0	5	19:17	8
Rapid	9	2	3	4	12:10	7
Tric. CFPV	9	3	0	6	8:20	6
Gloria	9	2	2	5	9:23	6
UDR	9	1	4	4	8:15	6

A CAMT remek győzelme a Craiovan felett

CAMT—Craiovan 7:1 (4:0)

A CAMT csapata ezuttal jól játszott és a csatár-sor Posszák irányítása alatt a gólhelyzeteket is kihasználta. A craiovai csapat csak egy negyedórán állta a temesvári csapat, ostromát, azután Kohn fejessel állta meg a vezetést. Az állandó támadásoknak az első félidőben még három gól volt az eredménye. A második félidőben a CAMT csak lépésben játszott és végül is nagy gólaránnyal győzött. A Craiovan egyetlen gólját tizenegyesből érte el. Ezzel a győzelemmel a CAMT biztosította vezetőhelyét.

Egyéb B. liga eredmények: NAC—Soimii 4:0, Vulturii—Minerul 3:2, Crișana—Sodrony-ipur 2:2, Törökvs—Mureș 3:1, Rovine Grivița—CFR (Piski) 2:0. A Jiul—Unirea-mérkőzésen az Unirea nem jelent meg, így a mérkőzést a Jiul nyerte 3:0 arányban. Monopol—Victoria (Nagykároly) 1:1, Universitatea—Olimpia 1:0, Textila—Mihail Viteazul 8:0, HLA—DVA 3:0, Dragoș Vodă—Jahn 4:2, Gloria—Traiana 3:0, Sporting—Victoria 4:0.

Ecsapatok győzelme a magyar nemzeti bajnokságban

A magyar nemzeti bajnokságban a Ferencváros gólzaporos győzelmet aratott a SSE felett, az Újpest biztosan győzte le a Kispest együttesét, míg a Hungária csak nagy küzdelem árán tudta legyőzni a Zuglót.

Ferencváros—SSE 8:1 (4:1). A gólokat sorrendben Sárosi dr., Gyetvay, Jakab, Sárosi dr., Kovács, Toldi, Jakab, Gyetvay lőtték.

Újpest—Kispest 3:0 (2:0). A gólokat Zsen-geller, Vincze és Balogh lőtték.

Hungária—Zugló 2:1 (0:1). Fecske III. góljával a szünetig a Zugló vezet, a második félidőben Cseh két gólja a Hungária győzelmét jelentette.

Budafok—Elektromos 1:0 (1:0)

Bocskaï—Taxisok 2:2 (1:1).

Phöbus—Szeged FC 2:2 (2:0).

Szolnoki MAV—Nemzeti 4:2 (2:0).

MAGYAR MARATHONI BAJNOKSÁG KAS-SÁN. A Magyar Atlétikai Szövetség elhatározta, hogy Magyarország ezévi maraton-bajnokságát Kassán rendezzi meg. Ugyanakkor elhatározta a szövetség, hogy a vidéki kerületi bajnokságot Komáromban, Kassán és Munkácson bonyolítja le.

A KERÜLETI BAJNOKSÁG EREDMÉNYEI. Az elsőosztályú bajnokság eredményei a következők voltak: Banat—Jendarmi 1:0 (0:0). Fratelia—Bohn 6:4 (2:0). CFR—Progresul 2:0 (1:0). Vulturii—Electrica 1:1 (0:0). Rapid—Politechnica 2:1 (1:0). A másodosztályú csapatok mérkőzései a következő eredményekkel végződtek: Juventus—III. kerületi FC 1:0 (0:0). CSHN—Dura 2:0 (0:0). Victoria—Ancora 3:0 (2:0). Patria—Cultura 8:0 (4:0). Fortuna—Freidorf 1:0 (0:0).

KÖZGAZDASÁG

Kölcsönkötvényekkel fedezik a gabonaraktárak építési költségeit

Kilencszáz millió belföldi és 500 millió leinek megfelelő külföldi kötvényt bocsátanak ki rövid lejáratral.

Az állami raktárházak felpítésének munkálatai már megkezdődtek és a raktárházak egy részét a jövő év nyarán át akarják adni rendelkezésükre. Ismeretes, hogy különböző agrár-centrumokban — így Temesvárt és Aradon is — gabonaárúraktárak épülnek, amelyeknek össz-befogadóképessége az egész országban 20 ezer vagon lesz. A törvény a közmunkaügyi minisztériumot hatalmazta fel a szükséges költségösszegnek állami kötvénykibocsátással. A minisztérium most adta ki a rendeletet és ennek alapján kibocsátásra kerül:

500 millió összértékű 4 és fél százalékos hat év alatt sorsolással visszavásárolandó kötelezvény, amelyet a Banca Națională lombardiroztak. Első esedékesség 1939. május 1.

400 millió összértékű 4 és fél százalékos hat évre kibocsátott kötvény, amelyet a belföldi szállítók vesznek át és ezeknek féléves egyenlő kamatszélvényei vannak. Első szelvény esedékessége 1940 május 1.

A külföldi szállítók fizetése 9 millió aranyárú összértékű kötvénnyel történik, amely 1945. november 1-ig, továbbá 2 millió aranyárú összértékű kötvénnyel történik, amely 1942. november 1-ig kerül beváltásra, mindkettő 4 és fél százalékos kamatozással. Ezenfelül a nem németországi külföldi szállítók másfél millió svájci frank névértékű kötvényekkel fizetnek ki, amelyeknek utolsó részlete 1944. november 1-én esedékes. Az értékpapírok adó, illeték és repülőbéljegylettől mentesek.

Kilencvenszázalékos munkásbiztosító-bírságelengedésben részesül a tiz alkalmazottnál kevesebbet foglalkoztató üzemek

A bírságmérséklés módja — Mi a helyzet a nagyobb üzemeknél?

Bucuresti, november 7. A fővárosi Társadalombiztosító Intézet közigazgatási tanácsának rendelete értelmében a társadalombiztosító intézet az érdekelt tudomására hozza: Azok, a 10 alkalmazottnál kevesebbet foglalkoztató munkaadók, akik 1938. november 1-től 1939. április 1-ig kiegyenlítik a bélyegek beragasztásának elmulasztásából származó hátralekos díjakat és a 44, valamint a 103 szakasz alapján kiírt bírság 10 százalékát,

a bírság fennmaradó 90 százalékának lefizetése alól mentesülnek.

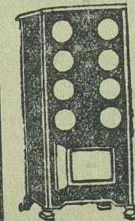
Azok a munkaadók, akik ebben az engedménnyel részesülni óhajtanak, kötelesek megjelenni a társadalombiztosító intézet helyi hivatalában, ahol vagy be kell fizetniük az összeget, vagy be kell bizonyítaniuk, hogy a kérdéses bélyegeket, amelyek annakidején hiányoztak, beragasztották saját, illetve alkalmazottjuk könyvecskéjébe. A fenti határidő letelte után a társadalombiztosító intézet hozzáfér a hátralekos tagsági díjak szigorú behajtásához és akik nem veszik igénybe a kedvezményt, azoknak a bírság teljes összegét is ki kell fizetniük.

A régi, XIX/1907 törvény alapján, az 1933 április 8-iki egységesítési törvény előtt kiírt és mindeztől ki nem egyenlített tartozásokra vonatkozólag a társadalombiztosító intézet ismétlen felhívja az érdekelt figyelmét az 1938. augusztus 3-án megjelent rendeletre, amely szerint ezek a tartozások a 3 százalékos belső kölcsönkötvénnyel is fizethetők. Az érdekelt munkaadók az újabb engedélyezett terminus szerint 1939 március 31-ig fizethetik ki kötvénnyel tartozásukat. A fenti határidő letelte után ezeket a tartozásokat is teljes egészükben és készpénzben kell kiegyenlíteni.

A társadalombiztosító intézet ezuttal ismét figyelemzteti azokat a munkaadókat, nagyvállalatokat, gyárakat, üzemeket, cséplőgéptulajdonosokat stb., akik rendszeresen 10 alkalmazottnál többet foglalkoztatnak, hogy a társadalombiztosító intézet egységesítési törvényének 48. 103. és 106. szakaszai értelmében az elmúlt hónap fizetési táblázatát és a tagsági díjakat a következő hónap 15-ig be kell nyújtaniuk, illetve be kell fizetniük a társadalombiztosító intézet-

nek. Ne várják meg tehát, míg fizetési meghagyást kapnak, vagy míg a társadalombiztosító intézet végrehajtója megjelenik náluk. Azokat a munkaadókat, akik az alkalmazottak fizetéséből levont fél tagsági díjat nem fizetik be idejében a társadalombiztosítónál, 2000-től 10.000 lejig terjedő pénzbüntetésben és 15 naptól 2 hónapig terjedhető elzárásban részesülnek, ha pedig a meghatározott időig, vagyis minden hó 15-ig nem nyújtják be a fizetési táblázatokat, a törvény előírásai szerint járnak el ellenük és kötelezhetők lesznek arra, hogy a tagsági díjak kétszeresét lefizessék a társadalombiztosító intézet pénztáránál.

Ezuttal hívja fel a társadalombiztosító intézet azokat a munkaadókat a figyelmét is, akik téves hieszteléseknek hitelt adva azt állítják a náluk megjelenő ellenőröknek, hogy ők, mint munkaadók nem tartoznak bélyeget ragasztani könyvecskéjükbe, hogy a 10 alkalmazottnál kevesebbet foglalkoztató iparos munkaadók továbbra is kötelesek biztosítani magukat. A kihágásokat a hátralekos tagdíj megkészszerzésével vagy megháromszorozásával fogják büntetni. Ugyisint megbüntetik azokat a cséplőgéptulajdonosokat is, akik a nem saját terményük cséplésénél alkalmazott munkások fizetési táblázatát nem nyújtották be.

Megdült a tűzifa?
**AKKOR IS
olcsón fűtök
"ZEPHIR"**

kályhával
10 kilogramm fával fűt
egy normál szobát
24 órán át.

Gyártja:

Szántó D. és Fia, Oradea

„ELITE” tűzhely-kályhagyára.
Kaplató mindenütt. Kérjen díjtalan árjegyzéket.
Képviselet Timișoaran: Jäger József és Péter
vaskereskedés, Bulev. Carol 36. Forgács Mátyas
vaskereskedés, Strada Iancu Văcărescu 36. szám.

CAPITOL-ban Kedd től kezdve

DANIELLE DARRIEUX

a közkeletű francia művésznő legújabb alakításában:

MADMOISELLE BÜBAJOS

Künnő vigjáték Louis Verneuil színdarabja nyomán egyházi felvételek Biarritzból, Monte-Carlóból és az egész francia Rivieráról.
Rendezte: Henri DECOIN. — Kedd és Szombaton d. u 3 órakor Matineu. — MADAME BUTTERFLY

Árfolyamok, gabonaárak

1938. NOVEMBER 7.

A hivatalos devizaárfolyamok, amelyek a külfölddel való árucserében érvényesek, a nemzeti Bankkal egyetértően a következőkben nyertek megállapítást: Az arányokban, melyekről a vámvivatalkokat már értesítették, befoglaltnak a devizafelárak is. Az aranydollár 230.71, az arany svájci frank 4.52, a francia arany frank 9.04, a papírfont vételi ára 669, az eladási árat nem határozták meg, az egyiptomi font 685—695.60, a palesztinai font 669.03—679.38, a dollár 139.95—142, a török font 93, a holland forint 76.11, a német márka 36.51—38.44, a cseh korona 2.98—3.02, a svájci frank 31.21—32.29, a pengő 26.50—27, a francia frank 3.60—3.81, az olasz líra 7.17, a dinár 2.89—3.05 és a drachma 0.91—1.

Gabonapiac: A gabonapiacra csak lucerna és száritott tengeri iránt van csekély érdeklődés, míg a többi gabonafajta iránzata lanya és a piac üzletlenségre. A piaci árak a következők: búzási buza 78 kilós 350, torontáli buza 370, tengeri 235, száritott tengeri 320, zab 390—400, takarmányárpa 390, tavaszi árpa 380—400, korpa 270, őtökmag 730, új tókmag 630, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból 740, nagymalmi liszt 760 lei százkilónként. A lucernamag 50 és a löhermag 18 lei kilónként.

HÁROMSZAZMILLIÓ LEI ÉRTÉKŰ BÚZÁT SZÁLLÍTHATUNK SVÁJCBÁ. *Bucurestiből jelentik:* Svájccal megkötötték az új kereskedelmi szerződést, amelynek alapján még nagyobb mennyiségű buza kivitele vált lehetővé. A szerződés szrint 300 millió lei értékű búzát szállíthatunk Svájcba. A német küldöttséggel a tárgyalások normális keretek között folynak és a megegyezés a jövő hét végére várható. A vita főleg a márka új árfolyama körül folyik.

A VÁMOLÁSI HELY MEGVÁLTOZTATÁSÁÉRT KOMPENZÁCIÓVAL NEM KELL A KONTINGENTÁLÁSI HIVATALHOZ FORDULNI. Ha a behozatali engedéllyel bíró vállalat másutt akarja az árut elvámolni, mint az engedélyben feltüntetett állomás, úgy a kontingentálási hivatalhoz kell fordulni az engedély kijavításáért, de csak abban az esetben, ha azt a hivatal kereskedelmi osztálya adta ki. A K-osztály, (kompenzációs ügyletek) által kibocsátott engedély a vámvivatalknál is megváltoztatható.

A NŐI CIPŐK KIVITELE. A bőr kivitelének tilalmával kapcsolatban a hazai cipőgyárak, élükön egy erdélyi cipőgyárral, közbenjártak a nemzetgazdasági miniszteriumban azzal a kéréssel, hogy tegyék szabaddá a női cipők Angliába való kivitelét. Angliában ugyanis igen keresettek a romániai lábbelik s különösen a női cipők. Félő tehát, hogy korlátozó intézkedések folytán a hazai cipőgyárak elveszítik angolai piacukat. A kormány gazdasági bizottsága első ülésén dönteni fog a kérdés fölött.

A MAGYAR VASUTI GÉPGYÁR HÉT-MILLIÓS PERE BUCURESTIBEN. A Magyar Államvasutak Vagon és Gépgyára 7.450.000 leire perelte a Frații Goldenberg bucurestii céget, mert nem tett eleget azon szerződésnek, amellyel tőle 1000 tonna nyersvasat és 20 tonna acélt vásárolt. A bucurestii cég a múlt év december 1-ig tartozott a vételárát a kolozsvári Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztárnál letenni, de mivel ez nem történt meg, a Mavag nem szállította. A per szerződés teljesítése iránt indult meg és másodrendűen tartotta fenn a gépgyár azt, hogy a teljesítés lehetetlenülése esetén kártérítést kérhessen. A Frații Goldenberg a keresetre adott válaszában azt állítja, hogy az ügylet nem jött létre, csak megbeszélések folytak.

ADÓKEDVEZMÉNY ÉVKÖZBEN KIVETT ADÓKNAL. A pénzügyminisztérium a pénzügyigazgatóságok körében értesítette, hogy az adófizetési kedvezmények abban az esetben is megilletik az adózókat, ha az adó április 1-én nem lett a múlt évről áthozva, hanem az év folyamán vétették ki. Ismeretes, hogy a törvény szerint a kedvezmény abban áll, hogy 7 százalékos engedményt kap az, aki az év első negyedében egész évi, míg 5 százalékos engedményt kap, aki az évnegyed első 45 napjában fizeti ki. A folyó adóévnegyedre november 15-ig lehet kedvezménnyel fizetni. Új adókievítésnél a kedvezmények a befizetés esedékessége napjától számítanak.

Rádió

KEDD, NOVEMBER 8

Bucuresti, 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsok. 13.15: Időjelzés, kulturális hírek, sportközlemények, vizuálisjelzés. 13.25: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelzés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelzés. 18.02: Technikai posta. 18.17: Gavril Musicescu emlékezete. 19: Irodalmi krónika. 19.15: Kamarazene. 19.40: Hanglemezek. 20.10: Ünnepi hangverseny Öfensege Mihály nagyvajda tiszteletére. 20.45: Em. Ciomac előadása. 21: Szimfonikus hangverseny. 22: Hírek, sport. 22.15: Tánclémezek. 23: Hírek. 23.15: Grigoraș Dinicu zenekara. 23.45: Hírek külföldre francia és angol nyelven.

Budapest I, 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.10: Az ember irodalmi táplálkozás furcsaságai. Felolvasás. 11.45: Sportruhák. Felolvasás. 1.05: Szalonzenekar. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelzés. 2.30: Kurina Simi és cigányzenekara. 3.35: Hírek. 4: Elelmiszerezések. 5.10: Asszonyok tanácsadója. 5.45: Hírek. 6: Apró szívségek. Halász Gyula csevegeése. 6.30: Balázs Gyula zongorázik. 6.50: Időszervi előadás. 7.20: Hanglemezek. 8: Hírek. 8.25:

Postászenekar. 9.30: Külügyi negyedóra. 9.45: Kőczy Antal és cigányzenekara. 10.35: Hírek, időjárásjelzés. 11: Major Aranka angol dalokat énekel. 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 11.40: Szimfonikus hangverseny. 12: Hírek angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Budapest II, 7.30: Mezőgazdasági félóra. 8: Francia nyelvoktatás. 8.30: Egy nap Várnában. Előadás. 9: Japán zene. 10: Hírek.

Bécs, 19.15: A rádiózenekar hangversenye. 22: Opera.

Belgrád, 19.30: Népdalok. 21: Ének. 21.40: A film-harmonikusok hangversenye.

Milánó, 22: Egyfelvonásos dráma, utána tánczene. **Strassburg, 19.35:** Zongorajáték. 20.30: Vegyes zene. 23.15: Hegedű- és zongoraszónata.

SZERDA, NOVEMBER 9.

Bucuresti, 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsok. 13.15: Időjelzés, kulturális hírek, sportközlemények, vizuálisjelzés. 13.25: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelzés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelzés. 18.02: Katonazenekar. 19: Hanglemezek. 20: Dr. C. Cacalogiu előadása. 20.15: „Carmen” énekkar. 20.50: Művészeti krónika. 21.05: Cella Delavrancea zongorázik. 21.35: Hanglemezek. 22: Hírek, sport. 22.15: Zenekabaré. 23: Hírek. 23.15: Frații Stănescu zenekara. 23.45: Hírek külföldre francia és német nyelven.

Budapest I, 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Történet az állatvilágból: Az okos szamar. Felolvasás. 11.45: Beregi emlék. Felolvasás. 1.05: Jeney Klára énekel, Szotyori Nagy Jolán zongorázik. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelzés. 2.30: Hanglemezek. 3.35: Hírek. 4: Elelmiszerezések. 5.15: Diákléletről. 5.45: Hírek. 6: Időszervi felolvasás. 6.30: Járóka Feri és cigányzenekara. 7: Szlovák-e Kassa környéke? Előadás. 7.57: Heleys magyar kiejtés. 8: Hírek. 8.25: Szalonzenekar. 9: Hírek. 9.10: Cigányzerelem. Operett három felvonással. 10.10: Hírek, időjárásjelzés. 11.35: Hírek német és olasz nyelven. 12.30: Hírek angol és francia nyelven. 12.40: Magyar Imre és cigányzenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II, 7.30: Olasz nyelvoktatás. 9.10: Szalonzenekar. 10: Hírek.

Bécs, 20.30: Boehme: Kantáté. 21.15: Ünnepi egybeállítás zenével. 22.15: Kamarazene. 23.15: Szimfonikus hangverseny. 24.30: Birodalmi műsor Münchenből.

Belgrád, 19.15: Lemezek. 21: Hegedűjáték. 21.30: Haváji négyes. 22: A rádiózenekar.

Milánó, 20.30: Könyvű zene. 22: Kamarazene. 23.35: Táncczene.

Strassburg, 22.30: Zenekari hangverseny.

Varsó, 20: Zenekari hangverseny. 22: Chopin-művek. 23: Lemezek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fűrdő és gyógyvígy hirdetése szavankint egy leu. Házasság és Levelezés rovatban szavankint öt leu, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piața I. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-traffic, Piața Badea Cârțan 8. — Kardos-traffic, Piața Traian (szarb templom mellett), Grósz-traffic, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-traffic, Piața Lahovari. IV. kerület: March-traffic, PiațaKüttli. — Nógrády-traffic, (Tivoli mellett) — Olariu-traffic, Piața Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-traffic, Bul. Carol 54. — Galgóczy-traffic, Strada Brătianu 15/a. Telefon: 45—13.

Alkalmazás

Bejárónó azonnal felvétetik IV., Str. Ioan Brătianu 29 szám, III. em., 2. ajtó. 2713

Állást keres

Gyermektelen házaspár állást keres. A férfi sofőr, az asszony jól főz, bejárónőnek is megy. Érdeklődni lehet III. Str. Radulescu 5. I. em., ajtó 2. 2716

Mosást, vasalást uriháznál vállalk. Cim a kiadóban. 2632

Nagy vacsorákra, esküvőkre, zsurokra a legfinomabb ételek készítését vállalom. Nagy gyakorlattal rendelkezem. Kovács Szuszsana, III., Str. Diaconul Coresi 24. 2712

Negyven éves jobb német nő fizetés nélkül teljes ellátásért könnyű házimunkára ajánkozik, uriházba, idősebb nőhöz, vagy gyermek mellé. Levelet „Vidékre is” jellegre kérem. 2714

Lakás

Elegánsan butorozott szoba külön bejáratú, fűrdőszobahasználattal, két személynek, esetleg ellátással december 1-re kiadó. Cim: IV. Str. Mireasa Voda 3. 2700

Kiadó a II. kerületben, közel a 2-es villamoshoz kétszobás, modern családiház. Felvilágosítás: IV. kerület, Str. Preyer 34. 2708

Egyszobás, konyhás, szép, tiszta lakás november 15-re, vagy december 1-re kiadó. III. kerület, Str. Ciprian Porumbescu 13. 2693

Adás-velel

Előszobafal, fehér, tükörrel, jutányosan eladó. Megtekinthető a délelőtti folyamán. II. Str. Petre Tegla 2. II. emelet. 2909

Ebédőasztal olcsón eladó. II. Strada Petre Tegla 2. II. emelet. 2908

Férfi télikabát jó állapotban lévő megvételre kerestetik. Cimeket kérem a kiadóba leadni. 2907

Erős roldi megvételre kerestetik. Cim a kiadóban. 2911

Rekamier 2 személyes, szép huzattal jó állapotban megvételre kerestetik. Ajánlatokat „Olcso” jellegre a kiadóba kérem. 2768

Madonakép ovális, megvételre kerestetik. Cimeket a kiadóba kérem adni. 2910

Porszívógép (110-es és 185 voltra) jutányosan eladó. Megtekinthető Kontakt-cégnél I., Piața Libertății. 2907

Függő petróleumlámpa, körég, megvételre kerestetik. Cim a kiadóban. 2633

Prémmel bélelt lábszák, nagyon alkalmas sport-gyermekkoocsiba, kifogástalan állapotban eladó. Ugyancsak eladók a legkisebb számú gyermekhócipők. Megtekinthetők: Temesvarer Zeitung kiadóhivatalában. 2707

Jólmenő fodrászüzlet és egy ház, halálózás miatt eladó. V. kerület, Strada Magdi 24. 2711

Külfönféle

Halló! Figyelem! Kwartz, röntgen, diatermiás vagy bármilyen elektromos gépek, ugymint háztartásbeli főzők, vasalók, vagy gépek javítását és karbantartását jutányosan vállalom. Cimeket a kiadóba kérem leadni. 2908

Nomtatja a „HIRLAP” tipografia și editura S. i. n. c. Arad.